

บทที่ 4

ความขัดแย้งและความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการ ปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา

ถึงแม้พรรคคอมมิวนิสต์มลายาจะได้หลบหนีการปราบปรามของรัฐบาลมาเลเซียเข้ามาอยู่ในเขตแดนของไทยตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2500 แล้วก็ตาม แต่พรรคฯก็ได้ละทิ้งอุดมการณ์เดิมที่ต้องการจะล้มล้างรัฐบาลมาเลเซีย โดยยังได้ส่งสมาชิกของพรรคฯกลับไปก่อการร้ายในมาเลเซียอีก ทำให้รัฐบาลมาเลเซียจำเป็นต้องมีมาตรการในการปราบปรามพรรคฯต่อไปอย่างรุนแรงและต่อเนื่องในขณะเดียวกัน เมื่อพรรคฯเข้ามาตั้งฐานปฏิบัติการอยู่ในประเทศไทยแล้ว การพยายามขยายฐานปฏิบัติการของพรรคฯในประเทศไทย ได้ทำให้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายากลายมาเป็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงภายในของไทยด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้¹ โดยจะเห็นได้ว่า พรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้สร้างความเดือดร้อนต่างๆให้กับประเทศไทยและประชาชนชาวไทยเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การเมือง และการทหาร ดังนั้น ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาจึงกลายเป็นปัญหาสำคัญที่ประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความร่วมมือกับมาเลเซียในการปราบปราม อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามในระยะแรกไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากไม่สามารถลดอิทธิพลของพรรคฯให้หมดสิ้นไปได้ ในที่สุด รัฐบาลไทยจึงได้ตัดสินใจเปลี่ยนมาใช้วิธีการเจรจาเพื่อยุติการต่อสู้ตามแนวทางการเมืองนำ การทหารและการใช้มาตรการต่างๆในการปราบปรามแทนยุทธวิธีที่เน้นการใช้กำลังทหารปราบปรามเช่นเดิม จนสามารถแก้ไขปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้อย่างสิ้นเชิงในปี พ.ศ. 2532

4.1 ความขัดแย้งและความร่วมมือก่อนปี พ.ศ. 2520

4.1.1 ความตกลงไทย-มาเลเซีย ก่อนปี พ.ศ. 2520

เนื่องจากปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาถือเป็นปัญหาร่วมระหว่างไทยและมาเลเซีย (common enemy) และถือเป็นภัยอย่างยิ่งต่อความมั่นคงภายในของทั้งสองประเทศ ไทยและมาเลเซียจึงได้มีการทำความตกลงเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่นี้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2491 เป็นต้นมา โดยความร่วมมือในระยะแรกเป็นความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่นเป็นหลัก คือ เป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานตำรวจของมาเลเซียและไทย และต่อมาเมื่อปัญหานี้ขยายความเดือดร้อนมากขึ้น รัฐบาล

---

¹ ปิยะพันธ์ สีดขกบวบ, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมืองการทหารในการแก้ไขปัญหา ขจก. ตามแนวชายไทย-มาเลเซีย (วิทยานิพนธ์ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2538) , หน้า 24.

ไทยและมาเลเซียจึงได้เข้ามามีบทบาทในการทำความตกลงร่วมกันแทน เพื่อให้การดำเนินการปราบปรามมีประสิทธิภาพมากขึ้น² ซึ่งความตกลงดังกล่าวนี้มีเนื้อหาที่สำคัญคือ³

1) *ความตกลงระหว่างปี พ.ศ. 2491-2495 (ค.ศ. 1948-1952)* เป็นการทำความตกลงร่วมกันระหว่างผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต 9 ของไทย กับผู้บังคับการตำรวจรัฐเคดาห์และรัฐปะลิสของมาเลเซีย โดยจะยินยอมให้กองกำลังของแต่ละฝ่ายดำเนินการปราบปรามได้ในเขตแดนของตนเอง รวมทั้งให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกัน เพื่อประโยชน์ในการปราบปราม

2) *ความตกลงปี พ.ศ. 2496 (ค.ศ. 1953)* เป็นการตกลงกันระหว่างกรมตำรวจมาเลเซียกับกรมตำรวจไทย เพื่อปรับปรุงการหาข่าวเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และได้ตกลงให้มีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการผสม ที่เรียกว่า "หน่วยตำรวจสันติบาลผสมไทย-มาเลเซีย" ขึ้นที่จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นหน่วยงานในการปราบปรามพรรคฯ ร่วมกัน

3) *ความตกลงปี พ.ศ. 2498 (ค.ศ. 1955)* ความตกลงฉบับนี้เกิดขึ้นเนื่องจาก พรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้เริ่มก่อความรุนแรงขึ้นอีกในช่วงปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการขยายการก่อการร้ายและสร้างความเดือดร้อนมากยิ่งขึ้น ทำให้รัฐบาลไทยและรัฐบาลมาเลเซียตัดสินใจที่จะร่วมมือกันในการปราบปรามให้ได้ผลยิ่งขึ้น โดยการให้แต่ละฝ่ายจัดตั้งกองบัญชาการขึ้นในเขตแดนของตน ซึ่งฝ่ายไทยได้จัดตั้งกองบัญชาการขึ้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และฝ่ายมาเลเซียก็ได้จัดตั้งกองบัญชาการขึ้นที่อำเภอโกโระ ในรัฐเปรัก สำหรับกองกำลังที่ใช้ในการปราบปรามนั้น ก็ให้ใช้กำลังตำรวจของแต่ละฝ่ายเป็นหลัก

² สาเหตุที่หน่วยงานตำรวจของมาเลเซียมีความเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาก็เนื่องจากการที่ตำรวจมีหน้าที่หลักในการปราบปรามพรรคฯมาตั้งแต่ในช่วงภาวะฉุกเฉิน และตำรวจก็ถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อประเทศมาเลเซียมากกว่าทหาร เพราะรัฐบาลไม่ต้องการให้ทหารเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมืองหรืออ่านเพิ่มเติมเรื่องบทบาทของหน่วยงานตำรวจของมาเลเซียได้จาก Zakaria Haji Ahmad (ed.), "The Police and Political Development in Malaysia," *Government and Politics of Malaysia*. (Singapore : Oxford University Press, 1987), pp. 111-115.

³ เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง *ความมั่นคงชายแดนภาคใต้ปี 2000 และนิทรรศการวิชาการ 10 ปีสันติภาพ 3 ฝ่าย* จัดโดยหนังสือพิมพ์โพกัสสงขลา ร่วมกับสถานีโทรทัศน์เสรี ไอ.ที.วี. ณ ห้องแกรนด์บอลรูม เอ. โรงแรม ลีการ์เดนส์ พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543), หน้า 2-3 และข้อมูลจาก อภิไธย สว่างภพ, *แนวทางแก้ปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา* (เอกสารวิจัย โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2530), หน้า 30-34.

4) *ความตกลงปี พ.ศ. 2502 (ค.ศ. 1959)* ประเทศไทยกับรัฐบาลมาเลเซียได้มีการเจรจาผ่านทางเอกอัครราชทูต เพื่อพิจารณาจัดตั้งหน่วยปราบปรามร่วมกันขึ้นมาใหม่ โดยฝ่ายไทยได้จัดตั้ง "กองอำนาจการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคใต้" ขึ้นมา นอกจากนั้น ยังได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมา 2 ระดับ เพื่อพิจารณาปัญหาหารือร่วมกันกับฝ่ายมาเลเซีย คือ คณะกรรมการฝ่ายอำนาจการขั้นสูง ซึ่งมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน และคณะกรรมการปฏิบัติการที่ชายแดน ซึ่งมีรองผู้บัญชาการตำรวจภูธร (ฝ่ายชายแดนเป็นประธาน)

5) *ความตกลงปี พ.ศ. 2506 (ค.ศ. 1963)* ฝ่ายไทยได้ยุบเลิกกองอำนาจการปราบปรามคอมมิวนิสต์ภาคใต้ (ซึ่งมีหน้าที่ในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วย) และโอนความรับผิดชอบในการปราบปรามนี้ให้กับ "กองอำนาจการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ" หรือ กรป.กลาง แทน และต่อมา กรป.กลาง ก็ได้ยกเลิกความตกลงฉบับเก่าทั้งหมดที่ไทยได้เคยทำไว้กับมาเลเซีย เพื่อทำความตกลงฉบับใหม่ขึ้นมาแทน คือ ความตกลงฉบับวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2508

6) *ความตกลงฉบับวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2508⁴* ความตกลงฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมา 2 ชุด คือ คณะกรรมการระดับสูง ที่เรียกว่า "คณะกรรมการชายแดนทั่วไป" (*General Border Committee*) และคณะกรรมการระดับรอง ที่เรียกว่า "คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค" (*Regional Border Committee*) โดยได้กำหนดให้คณะกรรมการทั้งสองนี้มีหน้าที่หารือร่วมกัน เพื่อแสวงหามาตรการอันเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควบคุมการเคลื่อนไหวและการปฏิบัติการต่างๆ ของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาบริเวณพรมแดนประเทศทั้งสองให้ลดน้อยลง และหมดไปอย่างเด็ดขาด นอกจากนี้ ยังยินยอมให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการปราบปราม คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สามารถเคลื่อนไหวกำลังติดตามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเมื่อมีการปะทะรบพุ่งติดพัน และหลบหนีข้ามเขตเข้าไปในอีกประเทศหนึ่งได้ แต่จะไม่เกินกว่า 8 กิโลเมตร หรือ 5 ไมล์ จากแนวพรมแดน นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยรัดกุมและมีความร่วมมืออันดีในการปฏิบัติการร่วมกันยิ่งขึ้น ก็ได้จัดตั้ง "สำนักงานข่าวกรองผสม" หรือ (*Combined Intelligence Office*) ขึ้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาด้วย เพื่อดำเนินการในด้านข่าวกรอง ซึ่งเจ้าหน้าที่และฝ่ายอำนาจทั้งหมดในสำนักงานข่าวกรองผสมนี้เป็นกำลังที่มาจากกรมตำรวจของทั้งสองประเทศ ต่อมาในปี พ.ศ. 2510 สำนักงานข่าวกรองผสมก็ได้เปลี่ยนรูปไปเป็น "สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค" (*The Regional Border Committee Office*) ซึ่งทำหน้าที่เป็นทั้งศูนย์ดำเนินการทางการ

⁴ ดูข้อมูลฉบับสมบูรณ์ได้ในภาคผนวก ค. วันชัย ทโยประการ, ความร่วมมือเพื่อความมั่นคงระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย : ศึกษาเฉพาะกรณีบทบาทของคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก, 2541), หน้า 102.

ข่าวกรองร่วมกัน และเป็นศูนย์อำนาจการประสานเกี่ยวกับการปราบปราม รวมทั้งยังเป็นฝ่าย
อำนาจการของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคอีกด้วย

7) *ความตกลงฉบับวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2513⁵* เป็นความตกลงร่วมกันระหว่างรัฐบาล
ไทยและรัฐบาลมาเลเซีย เพื่อปรับปรุงความตกลงฉบับเดิม คือ ความตกลงฉบับวันที่ 13 มีนาคม
พ.ศ. 2508 ขึ้นมาใหม่ โดยเหตุที่ต้องทำการแก้ไขก็เนื่องมาจาก มีความต้องการที่จะให้ข้อตกลงนี้มี
ความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมมากยิ่งขึ้น โดยในฝ่ายไทยนั้น
ได้มีการโอนงานการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา จากที่อยู่ในการดูแลของกองอำนาจการ
รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) มาอยู่กับกองอำนาจการป้องกันภัยคอมมิวนิสต์แทน เมื่อ
วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2512 สำหรับสาระสำคัญของความตกลงฉบับนี้ก็คือ ให้ยังคงคณะ
กรรมการทั้ง 2 ระดับไว้ คือ “คณะกรรมการชายแดนทั่วไป” (General Border Committee) และ
“คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค” (Regional Border Committee) และได้กำหนดให้ผู้บังคับ
การกรมผสมที่ 5 (ผบ.ผส. 5) เป็นผู้บังคับการกองกำลังผสมเฉพาะกิจฝ่ายมาเลเซีย รวมทั้งได้
อนุญาตให้กองกำลังรักษาความปลอดภัยของแต่ละฝ่ายสามารถไล่ติดตามกองกำลังของพรรค
คอมมิวนิสต์มลายาเข้าไปในเขตแดนของอีกฝ่ายหนึ่งได้ ถ้าเป็นกรณีของภาวะกระชั้นชิด (hot
pursuit) แต่ต้องไม่เกิน 8 กิโลเมตร หรือ 5 ไมล์ จากแนวพรมแดน และต้องไม่เกิน 72 ชั่วโมง นอก
เหนือไปจากการปราบปรามร่วมแล้ว ก็ยังกำหนดให้มีการเพิ่มการปฏิบัติการลาดตระเวนร่วมกันทาง
ทะเลด้วย เพื่อป้องกันการลักลอบข้ามแดน การลักลอบขนอาวุธ การลักลอบขนสินค้าหนีภาษี
และการลักลอบจับปลา

จากความตกลงร่วมกันดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ารัฐบาลไทยและรัฐบาลมาเลเซียต่างก็มี
ความตระหนักถึงภัยจากปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาร่วมกัน ถึงแม้ว่าในระยะแรกนั้น ประเทศไทย
จะมีได้ให้ความสำคัญกับปัญหานี้เท่าที่ควร เนื่องจากพรรคคอมมิวนิสต์มลายาถือว่าเป็นศัตรู
โดยตรงของประเทศมาเลเซีย มิใช่ประเทศไทย และพรรคฯก็ได้ประกาศนโยบายอย่างแน่วแน่ที่จะ
ไม่สร้างความเป็นศัตรูต่อรัฐบาลไทยก่อนเป็นอันขาด อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยในฐานะมิตร
ประเทศของมาเลเซีย ก็มีความยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับมาเลเซียในการปราบปรามพรรค
คอมมิวนิสต์มลายาตลอดมา

⁵ ดูข้อมูลฉบับสมบูรณ์ได้ในภาคผนวก ง. เรื่องเดียวกัน, หน้า 107.

4.1.2 การปฏิบัติการร่วมกันก่อนปี พ.ศ. 2520

นอกจากความร่วมมือกันระหว่างฝ่ายตำรวจ และฝ่ายทหารของไทยและมาเลเซีย โดยผ่านข้อตกลงในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาที่ได้ตกลงร่วมกันมาตั้งแต่ พ.ศ. 2491 แล้ว รัฐบาลไทยและมาเลเซียก็ยังมีการปฏิบัติการร่วมกันในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา เพื่อทำการกดดันต่อพรรคฯอย่างต่อเนื่องด้วย ซึ่งปฏิบัติการร่วมกันที่สำคัญระหว่างไทยและมาเลเซีย ก่อนปี พ.ศ. 2520 ได้แก่⁶

1) **ยุทธการสวัสดิ-ซาลาม** เป็นยุทธการผสมระหว่างไทยและมาเลเซีย ต่อเขตปฏิบัติการของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในบริเวณอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ด้วยการรบกวน และรบกวนกำลังของพรรคฯ ในขณะที่เดียวกันก็พยายามหาทางเอาชนะใจประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวที่เคยให้ความช่วยเหลือต่อพรรคฯ การปฏิบัติการในครั้งนี้ได้แบ่งพื้นที่ของอำเภอเบตงออกเป็น 8 ส่วน โดยแต่ละส่วนจะมีกองกำลังผสมของตำรวจตระเวนชายแดนของไทย 1 หมวด และกำลังตำรวจสนามของมาเลเซีย 1 หมวด ทำหน้าที่ร่วมกันในการลาดตระเวน ชุมนุม และปฏิบัติการทางจิตวิทยาในการช่วยเหลือประชาชน โดยมีผู้บังคับหน่วยตำรวจตระเวนชายแดนของไทยเป็นผู้บังคับบัญชา

2) **ยุทธการไซโย** เป็นยุทธการผสมระหว่างไทยและมาเลเซีย ต่อเขตปฏิบัติการของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในเขตอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส มีภารกิจหลักในการลาดตระเวนค้นหา ชุมนุมโจมตี และทำลายกองโจร รวมทั้งค่ายพักของพรรคฯ โดยได้แบ่งพื้นที่ปฏิบัติการออกเป็น 3 ส่วน แต่ละส่วนจะจัดกำลังผสมตำรวจตระเวนชายแดนไทย 1 หมวด และกำลังตำรวจสนามของมาเลเซีย 1 หมวด ปฏิบัติงานร่วมกัน ร่วมกับกำลังตำรวจภูธรประจำจังหวัดนราธิวาส โดยมีผู้บังคับหน่วยตำรวจตระเวนชายแดนไทยเป็นผู้บังคับหมวด

4.1.3 การตั้งหน่วยงานในการประสานงานร่วมกัน

ประเทศไทยและมาเลเซียยังได้ร่วมมือกันแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วยการจัดตั้งหน่วยงานต่างๆขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่ในการประสานงานและดำเนินงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวได้แก่

⁶ ยุทธการทั้งสองนี้เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2511 อานเพิ่มเติมได้ใน เสริม คงสุวรรณ, การปราบปรามโจรจีนชายแดนประเทศไทยและมาเลเซีย (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก, 2512), หน้า 15.

1) *คณะกรรมการชายแดนทั่วไป (General Border Committee : GBC)*⁷ จัดตั้งขึ้นตามความตกลงฉบับวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2508 มีหน้าที่หารือร่วมกัน เพื่อแสวงหามาตรการที่เหมาะสมมาใช้ในการกำจัดการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาตามบริเวณพรมแดนไทย-มาเลเซียให้หมดสิ้นไป โดยได้มีการประชุมกันครั้งแรกเมื่อเดือน มีนาคม พ.ศ. 2508 ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ และได้กำหนดให้มีการจัดการประชุมร่วมกันปีละ 1 ครั้ง โดยประเทศไทยและมาเลเซียจะผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพตามที่ประธานร่วมได้ตกลงกัน และอาจจะจัดให้มีการประชุมวิสามัญในเรื่องเร่งด่วนได้เป็นครั้งคราว

2) *คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee : RBC)*⁸ จัดตั้งขึ้นตามข้อตกลงฉบับวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2508 เพื่อหารือร่วมกันในการแสวงหามาตรการอันเหมาะสมที่จะใช้ในการแก้พรรคคอมมิวนิสต์มลายา โดยมีสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ของไทยและมาเลเซียประจำอยู่ ปฏิบัติงานร่วมกัน

3) *สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee Office : RBCO หรือ สน.กชภ.)*⁹ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2511 แทนสำนักงานข่าวกรองผสม ที่เกิดขึ้นจากความตกลงฉบับวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2508 โดยสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคนี้จะมีเจ้าหน้าที่จากฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซียทำงานร่วมกัน ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคตั้งอยู่ที่ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีภารกิจสำคัญในการกำหนดนโยบาย การหาข่าวร่วมกัน รวมทั้งการวางแผนงานการต่อสู้เพื่อเอาชนะพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย ให้หมดไป โดยได้มอบหมายให้กองกำลังผสมเฉพาะกิจของไทยและมาเลเซียร่วมกันในการปฏิบัติการ

4) *กองกำลังผสมเฉพาะกิจ (Combined Task Force)*¹⁰ จัดตั้งขึ้นตามความตกลงวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2513 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งกองกำลังผสมเฉพาะกิจขึ้นในแต่ละประเทศ เพื่อรับผิดชอบในปฏิบัติการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย

⁷ กิตติ รัตนฉายา, 30 ปีเพื่อแผ่นดินเกิด ตอน ดับไฟใต้ กับพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (กรุงเทพฯ : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, 2538), หน้า 26-33. ดูรายละเอียดของคณะกรรมการในภาคผนวก จ.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33-34. ดูรายละเอียดของคณะกรรมการในภาคผนวก จ.

⁹ นายทหารนักเรียนพวกที่ 9 กลุ่มที่ 1 การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์พื้นที่ภาคใต้ ในเขตรับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 4 (เอกสารวิจัย โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2534), หน้า 27.

¹⁰ ปานเทพ ภูวนารตน์รักษ์, การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก, 2530) หน้า 24-26.

- 4.1) กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย (Thai Combined Task Force) ตั้งอยู่ที่ค่ายเสนาณรงค์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีผู้บัญชาการ พล. ร.5 เป็นผู้บัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย
- 4.2) กองกำลังผสมเฉพาะกิจมาเลเซีย (Malaysia Combined Task Force) ตั้งอยู่ที่ บก. พล.2 ที่รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย มีผู้บัญชาการ พล.2 เป็นผู้บัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจมาเลเซีย

หน่วยงานร่วมดังกล่าวข้างต้นนับว่ามีบทบาทอย่างมากที่ช่วยให้การประสานงานระหว่างไทยและมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายามีความสะดวกรวดเร็ว เนื่องจากเป็นหน่วยงานเฉพาะที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาโดยตรง การดำเนินการต่างๆจึงเป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.2 ความขัดแย้งและความร่วมมือระหว่างปี พ.ศ. 2520-2524

แม้ว่าทางการไทยและมาเลเซียจะได้พยายามร่วมมือกันปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา แต่ก็ไม่สามารถปราบปรามพรรคฯได้หมดสิ้นลงไปได้ และยังคงปรากฏว่า จำนวนของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยในปี ค.ศ. 2517 พบว่ามีสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาจำนวนประมาณ 1,400 คน ปฏิบัติการอยู่ในเขตประเทศไทย¹¹ ในขณะเดียวกัน พรรคคอมมิวนิสต์มลายาก็ได้ขยายอิทธิพล และได้สร้างความเดือดร้อนอย่างมากต่อประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดน ทั้งยังทำให้ประชาชนต้องได้รับความสูญเสียทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก เฉพาะในพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เพียงแห่งเดียวก็ต้องถูกเรียกเก็บเงินจากสมาชิกของพรรคฯมากถึงปีละไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท นอกจากนี้ การเข้ามาหลบซ่อนอยู่ในประเทศไทยของพรรคฯ ยังถือเป็นการละเมิดบูรณภาพแห่งดินแดนของประเทศ อันเป็นเกียรติและเป็นศักดิ์ศรีของชาติที่จะละเลยมิได้ ในขณะเดียวกัน ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาซึ่งยังไม่สามารถแก้ไขให้หมดสิ้นไปได้นี้ก็ยังเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญที่ทำให้รัฐบาลไทยและมาเลเซียเกิดความไม่ไว้วางใจต่อกันตลอดมา¹² เหตุผลดังกล่าวนี้ ทำให้ทางการไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความร่วมมือกับทางการมาเลเซียต่อไปในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ถึง

¹¹ Richard Clutterbuck, *Conflict and Violence in Singapore and Malaysia 1945-1983* (Singapore : Singapore National Printers (Pte) Ltd., 1985), p. 284.

¹² วันชัย จิตต์จ้านงค์, "ปัญหาชายแดนภาคใต้," *จิตวิทยาความมั่นคง 2530* (กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2530), หน้า 305.

แม้ว่าจะได้เกิดเหตุการณ์ที่กองกำลังของมาเลเซียเข้ามาสร้างความเสียหายให้กับประชาชนในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อปี พ.ศ. 2519 (กล่าวไว้แล้วในบทที่ 3) แต่ในปี พ.ศ. 2520 ประเทศไทยก็ได้ตัดสินใจทำความตกลงกับมาเลเซียอีกเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2520 ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวของไทยนอกจากจะเป็นการยืนยันความต้องการของไทยที่จะแก้ปัญหาให้หมดไปแล้ว ยังเป็นการแสดงถึงความจริงใจของไทยต่อมาเลเซียด้วย

4.2.1 ความตกลงฉบับวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2520¹³

ความตกลงฉบับวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2520¹³ เป็นความตกลงที่มีเนื้อหาสำคัญเหมือนกับ ความตกลงฉบับเดิม ที่เคยลงนามเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2513 ซึ่งได้กำหนดให้ยังคงมีคณะกรรมการทั้ง 2 ระดับไว้เช่นเดิม คือ คณะกรรมการชายแดนทั่วไป (General Border Committee) และ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee) และให้มีการจัดตั้ง “กองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจ” ขึ้นที่ชายแดนแต่ละฝ่าย เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา และจัดตั้งสำนักงานขึ้นเรียกว่า “สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค” (Regional Border Committee Office) ขึ้นด้วย โดยมีเจ้าหน้าที่ของทั้งสองฝ่ายคอยปฏิบัติหน้าที่ และให้คำแนะนำแก่กองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจในเรื่องการข่าว และการประสานนโยบายที่ได้รับจากคณะกรรมการชายแดนทั่วไป นอกจากนี้ ในมาตรา 3 ของความตกลง ก็ยังได้กำหนดให้มีการแบ่งประเภทของการปฏิบัติการออกเป็น 3 ลักษณะคือ¹⁴

1) ปฏิบัติการผสม (Combined Operations) คือปฏิบัติการร่วมกันระหว่างไทยและมาเลเซียในระดับที่ไม่ต่ำกว่ากองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจ ซึ่งเกี่ยวกับการใช้กองกำลังรักษาความมั่นคงของประเทศทั้งสอง ซึ่งจะต้องวางกำลังไว้ตั้งแต่แรกเริ่มในเขตพื้นที่ด้านใดด้านหนึ่งของชายแดนไทยหรือมาเลเซียต่อเป้าหมายในบริเวณนั้น

¹³ ดูข้อมูลฉบับสมบูรณ์ได้ในภาคผนวก จ. วันชัย ทโยประการ, ความร่วมมือเพื่อความมั่นคงระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย: ศึกษาเฉพาะกรณีบทบาทของคณะกรรมการชายแดนทั่วไป, หน้า 119.

ความตกลงฉบับนี้ถือเป็นแนวทางหลักในความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและมาเลเซียในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาโดยตลอด แม้จนถึงปี พ.ศ. 2532 เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายายินยอมสลายพรรคฯ ความตกลงฉบับนี้ก็ยังคงใช้อยู่ ส่วนความตกลงฉบับใหม่ระหว่างไทยและมาเลเซียคือ ความตกลงฉบับวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2543 ซึ่งมีการลงนามร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของไทยและมาเลเซีย คือ นายชวน หลีกภัย และ ดาโต๊ะ เสรี นาจิบ บิน ตูล อัจฉี อับดุล ราซัค ที่ประเทศไทย

¹⁴ สุานิตย์ เจริญจิตต์, การพัฒนาความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนไทย-มาเลเซีย ฉบับ 4 มีนาคม 2520 (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก, 2536), หน้า 72.

2) **ปฏิบัติการประสาน (Coordinated Operations)** คือปฏิบัติการโดยกองกำลังรักษาความมั่นคงของทั้งสองประเทศต่อเป้าหมายที่ตั้งอยู่ในดินแดนของตน โดยปฏิบัติการดังกล่าวอาจขยายไปยังชายแดนของอีกประเทศหนึ่งได้ แต่จะต้องได้รับการประสานงานจากกองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจของทั้งสองฝ่ายก่อน

3) **ปฏิบัติการฝ่ายเดียว (Unilateral Operations)** คือปฏิบัติการโดยอิสระของกองกำลังรักษาความมั่นคงของแต่ละประเทศในเขตชายแดนของประเทศของตน ในกรณีที่มีการพบปะศัตรู กองกำลังรักษาความมั่นคงของประเทศหนึ่งจะสามารถข้ามเขตแดนได้ โดยต้องแจ้งให้กองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจและสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคของอีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงการข้ามเขตแดน และต้องขออนุมัติเพื่อกำหนดระยะทางและระยะเวลาสำหรับการข้ามเขตด้วย

นอกจากปฏิบัติการใน 3 ลักษณะดังกล่าวข้างต้นแล้ว ทั้งฝ่ายไทยและมาเลเซียก็ยังได้ตกลงให้มีการลาดตระเวนร่วมกันตามแนวชายแดนของทั้งสองประเทศด้วย

4) **การลาดตระเวนผสมตามเส้นทางโก๊ะ-เบตง (Combined Patrol Keroh/Betong Road)¹⁵** เป็นการปฏิบัติการลาดตระเวนร่วมระหว่างหน่วยเฉพาะกิจ 083 ของมาเลเซีย ในนามของกองกำลังผสมเฉพาะกิจมาเลเซีย และกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนของไทย ที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ในนามของกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย ตามเส้นทางโก๊ะ-เบตง

ปฏิบัติการร่วมกันระหว่างไทยและมาเลเซียนี้ นับว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในช่วงหลัง พ.ศ. 2520 โดยเฉพาะปฏิบัติการผสมนั้น ได้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในช่วงปี พ.ศ. 2520-2524

4.2.2 การปฏิบัติการร่วมกันระหว่างปี พ.ศ. 2520-2524

แนวทางในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาที่รัฐบาลไทยและมาเลเซียใช้ในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในช่วงนี้คือ การเน้นการใช้กำลังเข้าปราบปรามพรรคอย่างรุนแรง ซึ่งในส่วนของประเทศไทยนั้น เรียกแนวทางดังกล่าวนี้ว่า **การทหารนำการเมือง¹⁶** ซึ่งหมายถึงการใช้กำลังทหารและอาวุธเป็นหลักในการต่อสู้ รวมทั้งยุทธวิธีต่างๆ เช่น การค้นหา ทำลาย การปิดล้อม ตรวจค้น จับกุม และใช้กองกำลังบุกเข้าโจมตีต่อฐานกำลังของพรรคอย่างต่อเนื่องและรุนแรง

¹⁵ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว, หน้า 63.

¹⁶ กิตติ รัตนฉายา, 30 ปีเพื่อแผ่นดินเกิด ตอน ดับไฟได้ กับพรรคคอมมิวนิสต์มลายา, หน้า 55-56.

แรง เพื่อกดดันให้พรรคชลยตัวหรือยอมมอบตัวในที่สุด และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 เป็นต้นมาก็ได้เกิดยุทธการต่างๆในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาระหว่างไทยและมาเลเซียขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะปฏิบัติการผสมเกิดขึ้นมากที่สุด คือ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520-2524 มีปฏิบัติการผสมระหว่างไทยและมาเลเซียมากถึง 15 ครั้ง คือ ในปี พ.ศ. 2520 มีปฏิบัติการผสม 4 ครั้ง, ปี พ.ศ. 2521 มีปฏิบัติการผสม 2 ครั้ง, ปี พ.ศ. 2522 มีปฏิบัติการผสม 5 ครั้ง และปี พ.ศ. 2523 มีปฏิบัติการผสม 4 ครั้ง และมีปฏิบัติการประสานระหว่างไทยและมาเลเซีย 2 ครั้ง คือในปี พ.ศ. 2523 1 ครั้ง และปี พ.ศ. 2524 อีก 1 ครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทั้งไทยและมาเลเซียมีความต้องการที่จะเร่งปราบปรามภัยคุกคามจากพรรคคอมมิวนิสต์มลายาให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว โดยมีรายละเอียดของยุทธการต่างๆดังต่อไปนี้¹⁷

1) การปฏิบัติการร่วมกันในปี พ.ศ. 2520

1.1) ยุทธการดาวใหญ่-มสน่า 1 (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 14 มกราคม – 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างทหารราบ 1 กองพัน ของไทย กับทหารราบ 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 2 กองร้อย ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายา กรมที่ 8 ในพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง ตำบลทุ่งหมอ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคชลย 24 คน จากการระดมยิงปืนใหญ่และการโจมตีทางอากาศ

¹⁷ มานพ จิตต์ภูษา และคณะ, ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย (ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 154-163.

1.2) ยุทธการดาวใหญ่-มูสน่า 2 (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 14 มีนาคม – 19 เมษายน พ.ศ. 2520 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างทหารราบ 1 กองพัน และตำรวจตระเวนชายแดน 2 กองร้อย ของไทย กับทหารราบ 2 กองพัน, กองกำลังตำรวจสนาม 1 กองพัน, ทหารม้า 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 2 กองร้อย ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายา กรมที่ 8 ในพื้นที่ตำบลเขาน้ำค้าง อำเภอสะเดา และอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 30 คน บาดเจ็บ 19 คน และถูกจับ 1 คน

1.3) ยุทธการชะฮายา-เบน่า 1 (หรือ แสงอาทิตย์สู้เบตง 1) (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 4 กรกฎาคม – 24 สิงหาคม พ.ศ. 2520 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างตำรวจตระเวนชายแดน 4 หมวด และหมวดปืนครก 1 หมวด ของไทย กับทหารราบ 3 กองพัน, ทหารม้า 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายา กรมที่ 12 ในพื้นที่กิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 2 คน และถูกจับ 14 คน

1.4) ยุทธการชะฮายา-เบน่า 2 (หรือ แสงอาทิตย์สู้เบตง 2) (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 7 กรกฎาคม – 10 สิงหาคม พ.ศ. 2520 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างทหารราบ 3 กองพัน (ประกอบด้วยทหารราบ, นาวิกโยธิน และตำรวจตระเวนชายแดน) และทหารปืนใหญ่ 2 กองร้อย ของไทย กับทหารราบ 2 กองพัน, กองกำลังตำรวจสนาม 3 กองพัน, ทหารม้า 1 กองร้อย, ทหารปืนใหญ่ 2 กองร้อย และทหารช่าง 2 หมวด ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายา กรมที่ 10 ในพื้นที่กิ่งอำเภอสุคีริน และอำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 8 คน บาดเจ็บ 19 คน ผู้สนับสนุนถูกจับกุม 14 คน และผู้สนับสนุนเข้ามอบตัว 2 คน

อุโมงค์เขาน้ำค้าง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1 ตำบลคลองขวาง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2515 เดิมเป็นค่ายพักใหญ่ของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายา กรมที่ 8 เป็นอุโมงค์ที่มีช่องทางเข้า-ออก 3 ช่องทาง ต่อมาได้ขุดขยายให้กว้างขึ้น และลึกถึง 3 ชั้น มีช่องทางเข้า-ออกได้ 16 ช่อง มีบันไดเชื่อมระหว่างชั้น มีความยาวรวมประมาณ 1,000 เมตร และสามารถบรรจุคนได้ประมาณ 200 คน ภายในแบ่งเป็นหลายห้อง ประกอบด้วย ห้องประชุมขนาดใหญ่-ขนาดเล็ก ห้องธุรการ ห้องวิทยุ ห้องพยาบาล ห้องครัว ห้องผู้นำ สนามซ้อมยิงปืน สนามหัดขี่มอเตอร์ไซด์ และห้องสุขา นอกจากนี้ บริเวณภายนอกยังประกอบด้วย ค่ายปฏิบัติการ สนามบาสเก็ตบอล โรงครัว ที่พักชาย-หญิง ห้องวิมาน และห้องปฏิบัติการเตรียมพร้อม แต่ปัจจุบันได้กลายเป็นหนึ่งในอุทยานแห่งชาติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย...เอกสารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้เขต 1, อุโมงค์ประวัติศาสตร์เขาน้ำค้าง, เอกสารพิมพ์เผยแพร่ทั่วไป

2) การปฏิบัติการร่วมกันในปี พ.ศ. 2521

2.1) ยุทธการชาลามัต-สวีสต์ 1 (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 24 เมษายน – 30 กันยายน พ.ศ. 2521 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างทหารราบ 1 กองร้อย และตำรวจตระเวนชายแดน 1 หมวด ของไทย กับทหารราบ 6 กองร้อย, ทหารม้า 2 หมวด, ทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย และทหารช่าง 1 หมวด ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 12 ในพื้นที่กิ่งอำเภอธารโต อำเภอเบตง และอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 12 คน บาดเจ็บ 2 คน และเข้ามอบตัว 2 คน

2.2) ยุทธการ 791 (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2521 – 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 ซึ่งขยายผลการปฏิบัติการต่อจากยุทธการร่วมชาลามัต-สวีสต์ 1 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างทหารราบ 1 กองร้อย, ทหารปืนใหญ่ 1 กองพัน และตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย ของไทย กับทหารราบ 1 กองพัน, กองกำลังตำรวจสนาม 2 กองร้อย, ทหารปืนใหญ่ 1 กองพัน และทหารช่าง 1 ชุด ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 12 ในพื้นที่กิ่งอำเภอธารโต อำเภอเบตง และอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 2 คน และบาดเจ็บ 2 คน

3) การปฏิบัติการร่วมกันในปี พ.ศ. 2522

3.1) ยุทธการ 792 อัลฟา (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 4 กุมภาพันธ์ – 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2522 ซึ่งขยายผลการปฏิบัติการต่อจากยุทธการร่วม 791 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างหมวดปืนเล็ก 2 หมวด และตำรวจตระเวนชายแดน 1 หมวด ของไทย กับทหารราบ 2 กองร้อย, ตำรวจสนาม 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 หมู่ ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 8 ในพื้นที่อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอบ้านนอญ จังหวัดสงขลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 5 คน และเข้ามอบตัว 4 คน

อุโมงค์เบตง ตั้งอยู่ที่ตำบลตาดานะแฉะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2519 เป็นค่ายพักใหญ่ของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 12 ใช้เป็นที่หลบภัยทางอากาศ และสะสมเสบียงอาหาร ตั้งอยู่บนเนินเขาที่ล้อมรอบด้วยป่าทึบ อุโมงค์มีความยาวประมาณ 1 กิโลเมตร ลึกประมาณ 60 เมตร ภายในจัดแบ่งได้หลายห้อง ได้แก่ ห้องบัญชาการรบ ห้องวิทยุสื่อสาร โรงพยาบาล และห้องนอนเล็ก โดยสามารถคนได้ประมาณ 2,000 คน (อุโมงค์หลบภัยในจังหวัดยะลา มี 4 แห่ง คือ ที่อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต อำเภอ ยะหา และอำเภอเบตง) ปัจจุบันอุโมงค์นี้ได้รับการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดยะลา ...มุฮัมมัดอายุบ ปาทาน, "1 ใน 4 ที่หลบภัย จคม.มลายา อุโมงค์ปิยะมิตร 1 'เบตง'," มติชนรายวัน. (3 กรกฎาคม 2542), หน้า 11.

3.2) ยุทธการ 792 บราโว่ (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 4 กุมภาพันธ์ – 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2522 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างหมวดปืนเล็ก 1 หมวด และตำรวจตระเวนชายแดน 2 หมวด ของไทย กับทหารราบ 1 กองพัน, ทหารปืนใหญ่ 1 กองพัน ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 12 ในพื้นที่ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 1 คน

3.3) ยุทธการ 792 ซาลี (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 4 กุมภาพันธ์ – 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2522 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างหมวดปืนเล็ก 1 หมวด และทหารปืนใหญ่ 1 ตอน ของไทย กับทหารราบ 1 กองร้อย ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 12 ในพื้นที่กิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ -

3.4) ยุทธการ 793 (ปฏิบัติการร่วม) ระหว่างวันที่ 7 กรกฎาคม – 30 กันยายน พ.ศ. 2522 ซึ่งขยายผลการปฏิบัติการต่อจากยุทธการร่วม 792 อัลฟา เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างทหารราบ 1 กองร้อย และตำรวจตระเวนชายแดน 5 หมวด ของไทย กับทหารราบ 1 กองพัน, ตำรวจสนาม 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 8 ในพื้นที่อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอบ้านย้อย จังหวัดสงขลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ เข้ามอบตัว 7 คน และถูกจับกุม 1 คน

3.5) ยุทธการ 794 (ปฏิบัติการร่วม) ระหว่างวันที่ 21 กรกฎาคม – 30 กันยายน พ.ศ. 2522 ซึ่งขยายผลการปฏิบัติการต่อจากยุทธการร่วม 792 บราโว่และซาลี เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างทหารราบ 1 กองร้อย, ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 ชุด ของไทย กับทหารราบ 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 12 ในพื้นที่กิ่งอำเภอธารโต อำเภอเบตง และอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 3 คน

4) การปฏิบัติการร่วมกันในปี 2523

4.1) ยุทธการ 801 อัลฟา (ปฏิบัติการร่วม) ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2522 – 30 มกราคม พ.ศ. 2523 ซึ่งขยายผลการปฏิบัติการต่อจากยุทธการร่วม 793 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างทหารราบ 1 กองร้อย และตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย กับทหารราบ 1 กองพัน, ตำรวจสนาม 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรค

คอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 8 ในพื้นที่อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ เข้ามอบตัว 2 คน

4.2) ยุทธการ 801 บราโว่ (ปฏิบัติการร่วม) ระหว่างวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522 – 30 มกราคม พ.ศ. 2523 ซึ่งขยายผลการปฏิบัติการต่อจากยุทธการร่วม 794 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างทหารราบ 1 กองร้อย, ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย กับทหารราบ 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 12 ในพื้นที่กิ่งอำเภอธารโต อำเภอเบตง และอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 5 คน

4.2) ยุทธการ 802 อัลฟา (ปฏิบัติการฝ่ายเดียว) ระหว่างวันที่ 31 มกราคม – 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2523 เป็นปฏิบัติการของทหารราบ 1 กองร้อย, ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารพราน 1 กองร้อย ของไทย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 8 ในพื้นที่อำเภอนาทวี อำเภอสะเดา และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ บาดเจ็บ 3 คน

4.3) ยุทธการ 802 บราโว่ (ปฏิบัติการฝ่ายเดียว) ระหว่างวันที่ 31 มกราคม – 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2523 เป็นปฏิบัติการของทหารราบ 1 กองร้อย, ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 ชุด ของไทย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 12 ในพื้นที่กิ่งอำเภอธารโต อำเภอเบตง และอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 1 คน

4.4) ยุทธการ 803 อัลฟา (ปฏิบัติการฝ่ายเดียว) ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน – 30 กันยายน พ.ศ. 2523 เป็นปฏิบัติการของทหารราบ 1 กองร้อย, ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารพราน 1 กองร้อย ของไทย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 8 ในพื้นที่อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

ผลของการปฏิบัติการ -

4.5) ยุทธการ 803 บราโว่ (ปฏิบัติการฝ่ายเดียว) ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน – 30 กันยายน พ.ศ. 2523 ซึ่งขยายผลการปฏิบัติการต่อจากยุทธการ 803 อัลฟา เป็นปฏิบัติการของทหารราบ 1 กองร้อย, ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 ชุด ของไทย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 12 ในพื้นที่กิ่งอำเภอธารโต อำเภอเบตง และอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 1 คน

4.6) ยุทธการจาย่า 1 (ปฏิบัติการประสาน) ระหว่างวันที่ 5 กรกฎาคม – 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2523 เป็นปฏิบัติการประสานระหว่างทหารราบ 1 กองร้อย และตำรวจตระเวนชายแดน 1 หมวด ของไทย กับทหารราบ 2 กองร้อย และชุดทหารปืนใหญ่ 2 ชุด ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 12 ในพื้นที่บ้านคอกช้าง กิ่งอำเภอธารโต และอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา รวมทั้งพื้นที่บางส่วนในเขตประเทศมาเลเซียด้วย

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 4 คน และบาดเจ็บ 3 คน

4.6) ยุทธการจาย่า 2 (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน – 8 ธันวาคม พ.ศ. 2523 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย ของไทย กับตำรวจสนาม 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 หมู่ ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 12 ในพื้นที่ตำบลยะรม และตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ -

4.7) ยุทธการทามาด 1 (ปฏิบัติการผสม) ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม – 28 ธันวาคม พ.ศ. 2523 เป็นปฏิบัติการร่วมระหว่างทหารราบ 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 ชุด ของไทย กับกองร้อยปืนเล็ก 2 กองร้อย และปืนครก 1 ตอน ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 8 ในพื้นที่บ้านควนเสม็ด บ้านสำนักเจาะ บ้านทุ่งไทรแจ้ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

ผลของการปฏิบัติการ -

5) การปฏิบัติการร่วมกันในปี พ.ศ. 2524

5.1) ยุทธการทามาด 2 (หรือยุทธการ 559-2) (ปฏิบัติการประสาน) ระหว่างวันที่ 25 มกราคม – 31 มกราคม พ.ศ. 2524 เป็นปฏิบัติการประสานระหว่างหมวดปืนเล็ก 1 หมวด, ตำรวจตระเวนชายแดน 1 หมวด และทหารพราน 1 ชุด ของไทย กับหมวดปืนเล็ก 1 หมวด และชุดตรวจทุ่นระเบิด 1 ชุด ของมาเลเซีย โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 8 ในพื้นที่บริเวณเนินเขาตะวันออก หลักเขตแดนที่ 36 บ้านทุ่งไทรแจ้ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา และต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 12 ในพื้นที่อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ผลของการปฏิบัติการ -

5.2) ยุทธการ 811 (ปฏิบัติการฝ่ายเดียว) แบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเวลาที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2523 – 30 กันยายน พ.ศ. 2524 เป็นปฏิบัติการของทหารพราน 1 กองร้อย, หมวดปืนเล็ก 1 หมวด และหน่วยปฏิบัติการพิเศษ 1 หมวด ของไทย โดยปฏิบัติการต่อ

พรรคคอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 8 ในพื้นที่อำเภอสะเดา และอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา และ ช่วงเวลา 2 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2523 – 30 กันยายน พ.ศ. 2524 เป็นปฏิบัติการของ ตำรวจตระเวนชายแดน 4 หมวด และหมวดปืนเล็ก 1 หมวด ของไทย โดยปฏิบัติการต่อพรรค คอมมิวนิสต์มลายากรรมที่ 12 ในพื้นที่กิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา และอำเภอเบตง จังหวัด ยะลา

ผลของการปฏิบัติการ สมาชิกของพรรคฯ ตาย 2 คน และบาดเจ็บ 3 คน

อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้จากผลของการปฏิบัติการว่า ปฏิบัติการผสมระหว่างไทยและ มาเลเซียที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เพราะถึงแม้ว่ารัฐบาลไทยและมาเลเซียจะได้ ระดมกำลังพลจำนวนมาก รวมทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์ครบชุด มาใช้ในการปราบปรามพรรค คอมมิวนิสต์มลายาก็ตาม แต่กลับปรากฏว่าไม่สามารถปราบปรามสมาชิกของพรรคฯให้หมดสิ้นไป ได้ จะทำได้ก็แต่เพียงการยึดที่พัก สังกหาร และจับกุมสมาชิกของพรรคฯได้จำนวนหนึ่ง และผลสำเร็จ ดังกล่าวก็เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2520-2521 เท่านั้น เพราะนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา จำนวน สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาที่สามารถจับกุมหรือสังหารได้มีจำนวนไม่ถึง 10 คน ในขณะที่ฝ่าย ไทยและมาเลเซียเองก็ต้องสูญเสียกำลังพลส่วนหนึ่งไปจากการถูกกบระเบิด หรือถูกซุ่มโจมตีจาก สมาชิกของพรรคฯ รวมทั้งการสูญเสียอาวุธยุทโธปกรณ์จำนวนหนึ่งไปในการปราบปรามด้วย ซึ่งนับ เป็นสัดส่วนที่ไม่คุ้มกัน และจากการดำเนินยุทธการที่ผิดพลาดในการปราบปราม ที่เจ้าหน้าที่ขาด ความชำนาญในเรื่องพื้นที่ปฏิบัติการ และด้านการข่าว รวมทั้งความบกพร่องในการไล่ติดตาม สมาชิกของพรรคฯภายหลังจากเข้ายึดค่ายพักได้แล้ว ทำให้กองกำลังของไทยมักจะยึดได้เฉพาะค่าย พักที่ว่างเปล่าเท่านั้น เนื่องจากสมาชิกของพรรคฯมักจะรู้ตัวล่วงหน้าและหลบหนีไปก่อนที่ทางการ จะไปถึง ทำให้ยังไม่สามารถปราบปรามสมาชิกของพรรคฯให้หมดสิ้นไปได้ นอกจากนี้ การ ปฏิบัติการร่วมกับมาเลเซียนี้ ยังส่งผลให้ประเทศไทยประสบกับปัญหาหลายประการ เช่น การเข้า มาปฏิบัติการของทหารมาเลเซียในเขตประเทศไทยได้สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนไทยที่อยู่ ในพื้นที่ดังกล่าวด้วย และยังทำให้เกิดภาพของความไม่เท่าเทียมกันที่มาเลเซียสามารถส่งทหารเข้า มาปฏิบัติการในประเทศไทยได้ แต่ทหารไทยมักจะถูกกีดกันการเข้าไปปฏิบัติการในมาเลเซีย (ดังที่ ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 3) เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงต้องแสวงหาวิธีใหม่ในการปราบปราม คือ การเปลี่ยนมาใช้ปฏิบัติการฝ่ายเดียวแทนปฏิบัติการผสม ซึ่งปรากฏว่าประสบความสำเร็จเป็น อย่างดี โดยเฉพาะนับตั้งแต่ยุทธการได้เริ่มขึ้น 11 เมื่อปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา ซึ่งพฤติกรรมดัง กกล่าวของไทยได้แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ประเทศไทยจะประสบปัญหาในการร่วมมือกับมาเลเซียใน การปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาก็ตาม แต่ประเทศไทยก็ยังคงให้ความสำคัญกับการปราบ ปรามพรรคฯอยู่อย่างต่อเนื่องต่อไปอีก

4.3 บทบาทของประเทศไทยในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525

การที่ปฏิบัติการผสมระหว่างไทยและมาเลเซียไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร กอรปกับในปี พ.ศ. 2525 ประเทศไทยได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาจากยุทธการได้ร่มเย็น 11 ซึ่งเป็นปฏิบัติการฝ่ายเดียว โดยสามารถยึดค่ายต่างๆของพรรคฯ ได้เป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐบาลไทยพบว่า ด้วยวิธีการดังกล่าว ไทยสามารถปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลดีเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นหลังจากปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา จึงปรากฏว่าไทยไม่มีปฏิบัติการผสมร่วมกับมาเลเซียอีกเลย หรือถ้าจะมี ก็มีเฉพาะปฏิบัติการประสานเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความขัดแย้งต่างๆที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการร่วมกัน รวมทั้งลดความหวาดระแวงในเรื่องความจริงใจระหว่างกัน และปัญหาการเมืองภายในประเทศของแต่ละฝ่ายด้วย¹⁸

4.3.1 ปฏิบัติการในช่วงปี พ.ศ. 2525-2531¹⁹

1) ปฏิบัติการในปี พ.ศ. 2525

1.1) ยุทธการได้ร่มเย็น 11 (ยุทธการฝ่ายเดียว)²⁰ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม – 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2525 โดยปฏิบัติการต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 8 ในพื้นที่อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 10 ในพื้นที่กิ่งอำเภอสุคีริน และอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส และต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 12 ในพื้นที่กิ่งอำเภอธารโต อำเภอเบตง และอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

2) ปฏิบัติการในปี พ.ศ. 2526

2.1) ยุทธการได้ร่มเย็น 15/2 ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างวันที่ 15 มีนาคม – 4 เมษายน พ.ศ. 2526

และหลังจากปี พ.ศ. 2527 ไปแล้ว จะเน้นยุทธการประสานเป็นหลัก คือ

3) ปฏิบัติการในปี พ.ศ. 2527²¹ มีปฏิบัติการประสาน 4 ครั้ง คือ ยุทธการทักษิณ 8402, 8403 และ 8404

¹⁸ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว, หน้า 64.

¹⁹ ดูตัวอย่างปฏิบัติการบางปฏิบัติการในช่วงนี้ได้ในภาคผนวก ข.

²⁰ สุบรรณ แสงพันธุ์, แนวความคิดในการปราบปรามขบวนการโจรก่อการร้ายชายแดนภาคใต้ (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก , 2527), หน้า 36

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 64.

4) ปฏิบัติการในปี พ.ศ. 2528²² มีปฏิบัติการประสาน 4 ครั้ง คือ ยุทธการทักษิณ 8502, 8503, 8504 และ 8505

5) ปฏิบัติการในปี พ.ศ. 2529²³

5.1) ยุทธการทักษิณ 4301 (ปฏิบัติการฝ่ายเดียว) ระหว่างวันที่ 13 – 17

พฤศจิกายน พ.ศ. 2529 โดยปฏิบัติการในพื้นที่ตำบลคลองทราย อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา โดยสามารถยึดค่ายพัก, ทำลายถนนน้ำและแนวร่วมของพรรคฯ ได้บางส่วน มีผลทำให้ขวัญและกำลังใจของพรรคฯ ลดลง โดยที่ฝ่ายไทยไม่ได้รับความสูญเสียใดๆ²⁴

5.2) ปฏิบัติการประสาน 3 ครั้ง คือ ยุทธการทักษิณ 8601, 8602 และ 8603

6) ปฏิบัติการในปี พ.ศ. 2530

6.1) ยุทธการทักษิณ 8701 (ยุทธการประสาน) ในระหว่างวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2529 – 2 มกราคม พ.ศ. 2530 โดยมีพื้นที่เป้าหมายคือ พื้นที่ของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา กรมที่ 10 บริเวณเทือกเขาลิจจ และเทือกเขาสันกาลาคีรี ซึ่งเป็นรอยต่อระหว่างชายแดนไทยและมาเลเซีย ในเขตอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส เป็นปฏิบัติการประสานกับฝ่ายมาเลเซีย ซึ่งจะทำหน้าที่สกัดกั้น ชุ่มโจมตี และคอยวางกำลังตามเส้นทางที่คาดว่าจะเส้นทางที่สมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาใช้หลบหนีเข้ามาทางชายแดนประเทศมาเลเซีย โดยจะปฏิบัติการห่างจากชายแดนอย่างน้อย 1 กิโลเมตร และใช้กำลัง 1 กองร้อยจากเฮดเดอร์ เอคโค 24 และจากฐานเบอร์ลูมมาสนับสนุน ร่วมด้วยกำลังจากกองกำลังผสมเฉพาะกิจของฝ่ายไทย 1 กองร้อย และกองร้อยปราบปรามจากฐานเบอร์ลูม 1 กองร้อย²⁵ ซึ่งผลจากการปฏิบัติการนี้ทำให้สามารถยึดค่ายพักของพรรคฯ ได้จำนวน 6 ค่าย รวมทั้งค่ายผลิตหลักของ บก. กรม 10 และค่ายอื่นๆอีก เช่น กองร้อยที่ 21, 22 และ 23

6.2) ยุทธการทักษิณ 4308 (ยุทธการฝ่ายไทย) ในระหว่างวันที่ 23 มกราคม – 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530 โดยจะปฏิบัติในพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งปฏิบัติการในครั้งนี้ทางการไทยได้มีการปะทะกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาจำนวน 2 ครั้ง และสามารถยึดสิ่งของของพรรคฯ ได้เป็นจำนวนมาก

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 64.

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 64.

²⁴ อภิไธย สว่างภพ, แนวทางแก้ปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา (เอกสารวิจัย โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2530), หน้า 60-63.

²⁵ สรุปผลและบทเรียนจากการปฏิบัติตามแผนยุทธการ 8701 (18 ธันวาคม พ.ศ. 2529 – 2 มกราคม พ.ศ. 2530). เอกสารของกองทัพบกที่ 4, หน้า คำนำ.

6.3) *ยุทธการทักษิณ 8801 (ยุทธการประสาน)* ในระหว่างวันที่ 16 – 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531 มีเป้าหมายต่อพื้นที่ของพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 12 เขต 1 บริเวณอำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยใช้การกดดันทางทหาร เพื่อเป็นการลดอิทธิพลของพรรคฯ เช่น การลาดตระเวนตรวจค้นแหล่งซุกซ่อนเสบียงอาหาร อาวุธ และเข้าทำลายกองกำลังติดอาวุธต่างๆ ทำให้สมาชิกเกิดความระส่ำระสาย หมุดกำลังใจ และออกมาบอบตัวต่อทางราชการเพื่อเข้าเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยต่อไป

ยุทธการนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา จะเห็นได้ว่า การปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วยการปฏิบัติการฝ่ายเดียวและประสานของทางการไทยประสบผลเป็นที่น่าพอใจพอสมควร และถึงแม้จะยังไม่สามารถปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาให้หมดสิ้นไปได้ก็ตาม แต่การปราบปรามแต่ละครั้งก็สามารถยึดสิ่งของต่างๆได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งยังสามารถทำให้สมาชิกของพรรคฯเกิดความระส่ำระสาย และยอมออกมาบอบตัวต่อทางการมากขึ้น

4.3.2 นโยบายในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา

ปัญหาการก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในประเทศไทยทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น และได้สร้างความเดือดร้อนอย่างมากให้กับรัฐบาลและประชาชนโดยทั่วไป ทำให้รัฐบาลไทยจำเป็นต้องหามาตรการและนโยบายต่างๆมาใช้แก้ไขปัญหา

1) มาตรการใหม่

1.1) นโยบาย 66/23

นโยบายนี้เป็นคำสั่งของนายกรัฐมนตรีสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งได้ประกาศนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2523 เพื่อให้สามารถเอาชนะภัยจากลัทธิคอมมิวนิสต์ได้โดยเร็ว โดยเน้นแนวทางการต่อสู้อย่างสันติ และใช้ “*นโยบายการเมืองนำการทหาร*” มาดึงเอาประชาชนที่อยู่ในเขตเป้าหมายมาอยู่กับฝ่ายรัฐบาล²⁶ ในขณะเดียวกัน ก็เร่งเข้าไปปราบปรามอิทธิพลจากลัทธิคอมมิวนิสต์ให้หมดสิ้นไป ซึ่งนโยบายดังกล่าวนี้ก็ได้แบ่งขั้นตอนในการปฏิบัติงานออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ *ขั้นที่หนึ่ง การยุติ*

²⁶ ถึงแม้ว่านโยบายบางนโยบายจะประกาศใช้ก่อนหน้าปี พ.ศ. 2523 แต่เนื่องจากเป็นนโยบายที่ถูกใช้อย่างต่อเนื่องไปจนถึงช่วงที่พรรคคอมมิวนิสต์มลายายอมบอบตัว จึงขอยกมากล่าวถึงไว้ในที่นี้

²⁶ อัครเดช ม่วงอ่อน, *ทหารพรานกับการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในเขตกองทัพภาคที่ 4 : ศึกษาเฉพาะกรณีบทบาทของกรมทหารพรานที่ 41 ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางการเมือง ตามโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ (ฮาร์ปปีนบาว) ในหมู่บ้านบือเล็งเหนือ จังหวัดยะลา* (เอกสารวิจัย โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2534), หน้า 53.

สงครามปฏิวัติของคอมมิวนิสต์ และขั้นที่สอง การเอาชนะคอมมิวนิสต์²⁷ ส่วนสาระสำคัญของนโยบาย 66/23 นี้ก็คือ²⁸

- ขจัดแห่งแห่งความไม่เป็นธรรมของสังคมทุกระดับ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอย่างเฉียบขาด ทำลายการกดขี่ขูดรีดทั้งสิ้น สร้างความปลอดภัยให้เกิดแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

- กำหนดการปฏิบัติให้มีการประสานประโยชน์ระหว่างชนชั้น เสียสละประโยชน์ของชนชั้นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

- ส่งเสริมประชาชนทุกกลุ่ม ทุกสาขาอาชีพให้สามารถปกครองตนเองได้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกชนชั้นและสาขาอาชีพได้มีส่วนร่วมในทางการเมือง กำหนดวิธีการให้ได้รับรู้ปัญหาของประชาชน ให้ถือความต้องการของประชาชนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

- สนับสนุนการจัดตั้งขบวนการประชาธิปไตยทั้งสิ้นที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงสิทธิและผลประโยชน์ของกลุ่มชนนั้นๆ อันพึงจะมีให้ระมัดระวังอย่างสับสนขบวนการประชาธิปไตยกับขบวนการคอมมิวนิสต์ที่แอบแฝงโดยยกประชาธิปไตยนำหน้า

- ให้ปฏิบัติต่อผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์หรือผู้หลงผิดเข้ามอบตัว หรือจับได้อย่างเพื่อนประชาชนร่วมชาติ ชี้แจงเพื่อให้ได้เข้าถึงนโยบายของรัฐบาลอย่างถ่องแท้

- ให้ความสำคัญการต่อสู้ในเมืองให้มาก เพื่อจัดการจัดตั้งและขยายแนวร่วมตามแนวทางเมืองสนับสนุนป่า และการขัดขวางการสร้างสถานการณปฏิวัติ

นโยบาย 66/23 ถือได้ว่าเป็นนโยบายแม่แบบในการต่อสู้เพื่อเอาชนะภัยจากปัญหาคอมมิวนิสต์ทุกรูปแบบของประเทศ ซึ่งต่อมาก็ได้มีการนำนโยบายดังกล่าวนี้มาปรับใช้โดยผ่านนโยบายต่างๆ เช่น แนวทางการเมืองนำการทหาร และนโยบายได้ร่มเย็น รวมทั้งยังได้มีการออกคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 5/24 , ที่ 65/25 และที่ 47/29 มาเพื่อขยายความนโยบาย 66/23 ด้วย เพื่อให้การปราบปรามชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2) แนวทางการเมืองนำการทหาร

เป็นแนวทางใหม่ของการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ของไทย เริ่มใช้ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนมาจาก แนวทางการทหารนำการเมือง ซึ่งเป็นแนวทางเดิม โดยแนวทาง

²⁷ จรวย วงศ์สายัณห์, "ผกค. ยังไม่สิ้น," จิตวิทยาความมั่นคง 2532 (กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2532), หน้า 109-110.

²⁸ อาทิตย์ กำลังเอก, "ทหารกับปัญหาของชาติ," จิตวิทยาความมั่นคง 2529 (กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2529), หน้า 185-186.

การเมืองนำการทหารนี้จะใช้การเมืองเป็นหลักในการต่อสู้ และใช้ทหารเสริมการปฏิบัติการทางด้านการเมือง โดยให้ทหารไปร่วมกับประชาชนในท้องถิ่นต่อสู้กับภัยคอมมิวนิสต์ และยังกำหนดแนวทางการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา จิตวิทยา สาธารณสุข²⁹ รวมทั้งการใช้การต่อสู้ทางสันติ ซึ่งหมายถึงการสร้างความสำเร็จ ขจัดข้อขัดแย้ง และยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธ ซึ่งจะช่วยสร้างสันติภาพที่แท้จริงให้เกิดขึ้นได้ในที่สุด³⁰

เมื่อรัฐบาลไทยได้เปลี่ยนมาใช้แนวทางการเมืองนำการทหารมาใช้ในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาแล้ว ปรากฏว่าได้ผลในการปฏิบัติที่ดีขึ้น เพราะแนวทางดังกล่าวทำให้ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ที่มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น เมื่อประชาชนไว้วางใจเจ้าหน้าที่ ก็จะหันมาให้ความช่วยเหลือต่อเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น พรรคก็จะอ่อนแอลง เพราะขาดการสนับสนุน ในที่สุดก็จะประสบกับความพ่ายแพ้³¹

2) นโยบายได้ร่มเย็น

นโยบายได้ร่มเย็นถือเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย 66/23 เช่นกัน แต่เป็นนโยบายที่มีการกำหนดให้มีความเจาะจงมากขึ้น โดยเฉพาะต่อปัญหาในจังหวัดภาคใต้ นโยบายนี้ออกมาในช่วงที่พลเอกหาญ ลีนาถนันทน์ ดำรงตำแหน่งเป็นแม่ทัพภาคที่ 4 ในระหว่างปี พ.ศ. 2524-2526 และมีความแตกต่างจากนโยบาย 66/23 ในด้านแนวทางการปฏิบัติงาน คือ ในขณะที่นโยบาย 66/23 เน้นการใช้การเมืองนำการทหาร แต่นโยบายได้ร่มเย็นนี้จะยังคงเน้นการปฏิบัติการทางด้านการทหาร และการจัดตั้งมวลชนชั้นปฏิบัติการไว้ตอบโต้กับฝ่ายผู้ก่อการร้าย³²

นโยบายได้ร่มเย็นเป็นแนวคิดที่จะนำความสงบสุขมาสู่พี่น้องชาวใต้ โดยอาศัยความร่วมมือและความเข้าใจอย่างแท้จริงระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นฝ่ายปกครอง กับราษฎรซึ่งเป็นฝ่ายถูกปกครอง เพราะถ้าสามารถสร้างความสงบสุขที่แท้จริงให้เกิดขึ้นในภาคใต้ ก็จะสามารถแก้ไขปัญหา

²⁹ อิศระพงศ์ หนูนกักดี, "กองทัพกับความมั่นคงภายใน," จิตวิทยาความมั่นคง 2535 (กรุงเทพฯ : บริษัทลีลากรู๊ป จำกัด, 2535), หน้า 171.

³⁰ กิตติ รัตนฉายา, 30 ปีเพื่อแผ่นดินเกิด ตอน ดับไฟใต้ กับพรรคคอมมิวนิสต์มลายา , หน้า 56.

³¹ สัมภาษณ์พลเอกกิตติ รัตนฉายา, อดีตแม่ทัพ กองทัพภาคที่ 4 ,วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543.

³² อัครเดช ม่วงอ่อน, ทหารพรานกับการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในเขตกองทัพภาคที่ 4 : ศึกษาเฉพาะกรณีบทบาทของกรมทหารพรานที่ 41 ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางการเมือง ตามโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ (ฮาร์ปบันบารู) ในหมู่บ้านบือเล็งเหนือ จังหวัดยะลา , หน้า 54.

ผู้ก่อการร้ายกลุ่มต่างๆได้ ซึ่งรวมถึงปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วย นโยบายได้ร่วมมือมีสาระสำคัญ 4 ประการ คือ³³

ประการแรก การเร่งสร้างความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกหมู่เหล่า โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติและศาสนา ทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครองจากรัฐบาลให้ปลอดภัยจากการคุกคามของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ขบวนการโจรก่อการร้าย พรรคคอมมิวนิสต์มลายา และโจรกลุ่มต่างๆ

ประการที่สอง ทำพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซียให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย เพื่อสถาปนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของจังหวัดตามแนวชายแดนให้ดีขึ้น และยกระดับความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-มาเลเซียให้สูงขึ้น

ประการที่สาม กำจัดอำนาจเผด็จการ อิทธิพล อำนาจมืด ที่ครอบงำบรรยากาศอยู่ทั่วไป ให้หมดสิ้นโดยสันติวิธี เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ประการที่สี่ สร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปกครองกับราษฎรผู้ถูกปกครอง และขจัดความแตกแยกระหว่างเจ้าหน้าที่กับราษฎรให้หมดไป

นโยบายได้ร่วมมือถือได้ว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สำคัญที่ช่วยขจัดอิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ เนื่องจากได้ครอบคลุมวิธีปฏิบัติการทั้งทางทหารร่วมกับทางจิตวิทยาต่อประชาชนในพื้นที่ ทำให้เจ้าหน้าที่ได้รับความร่วมมือต่างๆ เช่น ด้านการข่าว จากประชาชนในการกำจัดอิทธิพลของพรรคฯเป็นอย่างมาก จนในที่สุดก็สามารถปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้สำเร็จ

3) คำสั่งนายกรัฐมนตรีเพิ่มเติมจากนโยบาย 66/23

4.1) คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 5/24³⁴

เป็นคำสั่งเพื่อชี้แจงเพิ่มเติมจากนโยบาย 66/23 โดยมุ่งเน้นการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์อย่างต่อเนื่อง การใช้วิธีการตัดทอนการใช้กำลังอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์ และการโฆษณาชวนเชื่อให้สมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์ออกมาต่อสู้ด้วยวิถีทางทางการเมืองแทน

³³ "สัมภาษณ์พิเศษ พลโทหาญ ลีนาพันธ์ แม่ทัพภาค 4," ปฏิญญา ปีที่ 4 ฉบับที่ 142 (30 พฤศจิกายน 2524), หน้า 17-18.

³⁴ อัครเดช ม่วงอ่อน, ทหารพรานกับการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในเขตกองทัพภาคที่ 4 : ศึกษาเฉพาะกรณีบทบาทของกรมทหารพรานที่ 41 ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางการเมือง ตามโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ (ฮาร์ปปีนบาร์) ในหมู่บ้านบือเล็งเหนือ จังหวัดยะลา, หน้า 56.

4.2) คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 65/25³⁵

จัดทำขึ้นตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2525 โดยเน้น “แผนรุกทางการเมือง” ซึ่งจะมุ่งส่งเสริมและพัฒนาการเมืองตามแนวทางประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รวมทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนโดยทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาการแทรกซึมของแนวคิดคอมมิวนิสต์ในประเทศ

4.3) คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 47/29³⁶

เป็นคำสั่งที่สืบเนื่องมาจากคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 66/23 และ 66/25 โดยมุ่งเน้นการจัดเงื่อนไขทางด้านการเมือง และส่งเสริมเสรีภาพทางการเมืองของประชาชน รวมทั้งการพยายามส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ และความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนหันมาช่วยเหลือต่อทางการเพิ่มมากขึ้น

คำสั่งนายกรัฐมนตรีทั้ง 3 ฉบับข้างต้น นับว่ามีส่วนสำคัญในการช่วยให้การดำเนินการในการปราบปรามปัญหาคอมมิวนิสต์เป็นไปได้อย่างราบรื่น รวมทั้งทำให้แนวทางในแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์มีความชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมากยิ่งขึ้นด้วย

4.3.3 หน่วยงานต่างๆของไทยที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา

นอกจากแนวทางในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ทางการไทยก็ยังได้มีการจัดตั้งหน่วยงานต่างๆขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ในการวางนโยบาย และดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางที่ได้วางไว้

1) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.)³⁷ หน่วยงานนี้แต่เดิมงานการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์มลายานี้เป็นภารกิจส่วนหนึ่งของ กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ก.ร.ป.) ซึ่งก่อตั้งขึ้นมาเมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2505 แต่ต่อมาเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2512 คณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติให้ ก.ร.ป. โอนงานการรับผิดชอบในการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายของคอมมิวนิสต์ทั่วประเทศมาให้กับ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ดังนั้น กอ.รมน. จึงกลายมาเป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและทำการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา

³⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 56-57.

³⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 57-58.

³⁷ เสริม คงสุวรรณ, การปราบปรามโจรจีนชายแดนประเทศไทยและมาเลเซีย, หน้า 15. และ จรวัย วงศ์สายัณห์, “ผกค. ยังไม่สิ้น,” จิตวิทยาความมั่นคง 2532 (กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2536), หน้า 112.

2) ศูนย์อำนวยการร่วม กองบัญชาการทหารสูงสุด (ศอร.บก.ทหารสูงสุด)³⁸ หน่วยงานนี้เดิมชื่อ กองบัญชาการทหารสูงสุดส่วนหน้า (บก.สน.) ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น ศอร.บก. ทหารสูงสุด เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2520 โดยมีภารกิจในการควบคุม อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแล การดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันราชอาณาจักร และความเรียบร้อยภายในประเทศ ศอร.บก. ทหารสูงสุด ประกอบด้วย 8 ฝ่าย และ 5 สำนักงาน โดยสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้เพื่อเอาชนะพรรคคอมมิวนิสต์มลายาคือ สำนักงานความมั่นคงชายแดนด้านมาเลเซีย (สน.มช.) ซึ่งมีหน้าที่หลักในการอำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการในการรักษาความมั่นคงชายแดนทางด้านมาเลเซีย

3) ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (ศปก.ทบ.)³⁹ หน่วยงานนี้มีภารกิจในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลหน่วยงานของกองทัพบก และกำลังรบเฉพาะกิจต่างๆ เพื่อการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศชาติทุกรูปแบบ ดังนั้น ศปก.ทบ. จึงมีความเกี่ยวข้องกับการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วย โดยจะมีการประสานงานกับ ศอร.บก. ทหารสูงสุด และจะรับคำสั่ง คำชี้แจง คำแนะนำ และนโยบายจาก กอ.รมน. และจะทำการพิจารณาสั่งการไปยังกองทัพภาคที่ 4 และ กอ.รมน.ภาค 4 ต่อไป

4) กองทัพภาคที่ 4 และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 (ทภ. 4 และ กอ.รมน. ภาค 4)⁴⁰ กองทัพภาคที่ 4 มีภารกิจในการป้องกันชายแดน การรักษาความสงบเรียบร้อย รวมทั้งการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ และได้มีการจัดตั้ง กอ.รมน. ภาค 4 ขึ้นที่ค่ายวชิราวุธ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อทำหน้าที่ประสานงานดังกล่าว ดังนั้น ทภ.4 และ กอ.รมน. ภาค 4 จึงมีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วย

5) กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 (พตท. 43)⁴¹ หน่วยงานนี้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2524 โดยแปรสภาพมาจากกองอำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดภาคใต้ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 8/2524 ลงวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2524 โดย พตท. 43 จะมีหน้าที่หลักในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายทุกรูปแบบในเขตจังหวัดชายแดนภาค

³⁸ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว, หน้า 28-29.

³⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 29-30.

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 30-31.

⁴¹ ชูเกียรติ เนื่องอุทัย, กองทัพบกกับความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2530), หน้า 19-21.

ได้ รวมทั้งการกีดกันทางทหารต่อกองกำลังติดอาวุธของผู้ก่อการร้ายอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่บริเวณป่าเขาที่เป็นเขตรอยต่อของอำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอชะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา พื้นที่รอยต่อของอำเภอยะหา อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และพื้นที่รอยต่อของกิ่งอำเภอสุคีริน กิ่งอำเภอจะแนะ อำเภอแว้ง และอำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

6) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)⁴² หน่วยงานนี้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2521 ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 8/24 เรื่องการแก้ไขการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจุบันศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยพื้นที่ปฏิบัติการของหน่วยงานนี้จะครอบคลุมจังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานี ศอ.บต. จะทำหน้าที่ประสานงานกับ พตท.43 และหน่วยงานอื่นๆ ในการปราบปรามการก่อการร้ายทุกรูปแบบ ดังนั้น ศอ.บต. จึงเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่โดยตรงในการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาด้วย

7) หน่วยปฏิบัติการภาคใต้ (นปต.)⁴³ หน่วยงานนี้เป็นหน่วยเฉพาะกิจที่จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2517 ขึ้นอยู่กับกองทัพภาคที่ 4 และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ตั้งอยู่ที่สถานีทหารเรือสงขลา มีภารกิจในการลาดตระเวนเฝ้าตรวจชายฝั่ง, สกัดกั้นการแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายตั้งแต่จังหวัดสุราษฎร์ธานีลงมาจนถึงจังหวัดนราธิวาส รวมทั้งปฏิบัติการลาดตระเวนร่วมไทย-มาเลเซีย ด้านจังหวัดนราธิวาส-กัณฑ์ เพื่อป้องกันการแทรกซึมของผู้ก่อการร้าย ดังนั้น นปต. จึงมีความเกี่ยวข้องในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วย

8) ตำรวจภูธร⁴⁴ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 4 (บชภ.4) หน่วยงานนี้จะรับผิดชอบ 14 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้จะมีภารกิจในการรักษาความสงบเรียบร้อยโดยทั่วไปแล้ว บชภ.4 ยังมีหน้าที่ในการทำงานสนับสนุนกับ กอ.รมน.ภาค 4 ซึ่งมีหน้าที่ในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ดังนั้น บชภ.4 จึงมีหน้าที่ในการช่วยปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วย ตำรวจภูธรชายแดน⁴⁵ ซึ่งเป็นกำลังตำรวจที่ถูกส่งออกไปประจำอยู่ตามบริเวณชายแดนนั้น ก็ถือว่าเป็นอีก

⁴² นายทหารนักเรียนพวกที่ 9 กลุ่มที่ 1 การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์พื้นที่ภาคใต้ ในเขตรับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 4, หน้า 27.

⁴³ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว, หน้า 32.

⁴⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33.

⁴⁵ เสริม คงสุวรรณ, การปราบปรามโจรจีนชายแดนประเทศไทยและมาเลเซีย, หน้า 16.

หน่วยงานหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วย แต่การดำเนินงานของตำรวจภูธรชายแดนยังไม่ทั่วถึงนัก เนื่องจากอิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์มลายามีมาก ทำให้กำลังตำรวจส่วนนี้ไม่สามารถเข้าไปยังพื้นที่เป้าหมายได้

9) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดสงขลา ยะลา และนราธิวาส⁴⁶ หน่วยงานนี้มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความมั่นคงในเขตจังหวัดของตน โดยภารกิจสำคัญจะเน้นหนักไปในด้านการเมืองและการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวเนื่องกับการปราบปรามอิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วย เนื่องจากจังหวัดดังกล่าวนี้เป็นพื้นที่ปฏิบัติการที่สำคัญของพรรคฯ และผู้ว่าราชการของจังหวัดทั้งสามก็ถือเป็นกรรมการในคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคโดยตำแหน่งด้วย

10) กองอาสารักษาดินแดน⁴⁷ หน่วยงานนี้มีหน้าที่ในการช่วยรักษาความสงบภายในท้องถิ่นร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ตำรวจ และทหารในพื้นที่ ดังนั้น จึงถือว่ามีส่วนสำคัญในการคอยหาข่าว และส่งข่าวความเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาให้กับทางราชการ

จะเห็นได้ว่า หน่วยงานทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาคเหล่านี้ ต่างก็มีความสำคัญต่อการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาทั้งสิ้น เนื่องจากจะต้องพยายามออกนโยบายและออกปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริง เพื่อให้การปราบปรามเป็นไปอย่างได้ผลสำเร็จที่สุด โดยเฉพาะหน่วยงานในส่วนภูมิภาค เช่น กองทัพภาคที่ 4, ศอ.บต., พตท. 43 และตำรวจภูธร นั้นก็ยังมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหา เนื่องจากมีหน้าที่โดยตรงในการปราบปรามพรรคฯ และอยู่ในพื้นที่ก่อการร้าย ดังนั้น จึงจำเป็นจะต้องมีทั้งความเข้าใจที่ถ่องแท้ต่อสภาพพื้นที่ปฏิบัติการ รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญในการรบในทุกรูปแบบด้วย

4.3.4 โครงการอื่นๆของรัฐบาล

นอกจากการออกนโยบายและการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ทางราชการยังได้พยายามสร้างโครงการต่างๆขึ้นมา เพื่อช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่และสร้างความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชนในพื้นที่ก่อการร้ายของพรรคฯ ด้วย ซึ่งโครงการต่างๆเหล่านี้ เช่น

⁴⁶ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มาลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว, หน้า 34.

⁴⁷ แต่ผลงานของกองอาสารักษาดินแดนยังไม่ค่อยโดดเด่น เนื่องจากสมาชิกแต่ละคนยังไม่มีความทุ่มเทในการร่วมปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายามากนัก เพราะยังมุ่งที่จะประกอบอาชีพของตนเป็นสำคัญ อ่านเพิ่มเติมได้ใน...เสริม คงสุวรรณ, การปราบปรามโจรจีนชายแดนประเทศไทยและมาเลเซีย, หน้า 16.

1) โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดน (ปชด.) เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ทั่วประเทศ ซึ่งเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2521 ตามมติคณะรัฐมนตรีในขณะนั้น โดยเน้นยุทธศาสตร์แบบฉีกกำลัง⁴⁸ คือ การรวบรวมประชาชนทุกหมู่เหล่ามาร่วมฝึกฝนให้รู้จักการป้องกันประเทศ และสามารถสนับสนุนการปฏิบัติการของทหารได้ นอกจากนั้น ราษฎรเหล่านี้ก็จะได้รับการอบรมให้รู้จักการใช้อาวุธสงคราม ยุทธวิธีต่างๆ และสามารถจะดัดแปลงหมู่บ้านให้เป็นฐานปฏิบัติการหรือเป็นฐานที่มั่นสำหรับตั้งรับได้⁴⁹ ดังนั้น โครงการดังกล่าวจึงมีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซียด้วย หมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย จึงได้เกิดขึ้นเพื่อรองรับแนวทางดังกล่าวเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2524 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน และช่วยเสริมสร้างศักยภาพด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการทหารให้กับพื้นที่ดังกล่าว โดยได้มีการวางกรอบการดำเนินการไว้ 3 ระบบ คือ ระบบประชากร ระบบป้องกันประเทศ และระบบพัฒนา ซึ่งหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซียนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 66 หมู่บ้าน ได้แก่ จังหวัดสตูล 4 หมู่บ้าน, จังหวัดสงขลา 12 หมู่บ้าน, จังหวัดยะลา 21 หมู่บ้าน และจังหวัดนราธิวาส 29 หมู่บ้าน⁵⁰

2) โครงการจัดตั้งหมู่บ้านพัฒนาในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา (ภายใต้ความรับผิดชอบของกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย กองทัพภาคที่ 4 ค่ายเสนาณรงค์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา)⁵¹

เป็นโครงการจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ในบริเวณอำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของภาครัฐบาลร่วมกับภาคเอกชน เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินให้กับประชาชน ไม่ให้ตกอยู่ภายใต้อำนาจรัฐซ้อนของขบวนการโจรคอมมิวนิสต์มลายา ขบวนการโจรก่อการร้าย และโจรผู้ร้ายต่างๆ รวมทั้งยังเป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้นด้วย นอกจากนั้น ก็จะเป็นการง่ายต่อการดำเนินการทางทหารเพื่อบีบบังคับให้

⁴⁸ จาตุรนต์ เกษมสานต์, ปัจจัยสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการสร้างหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย (เอกสารวิจัย วิทยาลัยการทัพบก, 2541), หน้า

⁴⁹ อาทิตย์ กำลั้งเอก, "ทหารกับปัญหาของชาติ," จิตวิทยาความมั่นคง 2529, หน้า 181.

หมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2521 ส่วนหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดนไทย-ลาว, ไทย-พม่า และไทย-มาเลเซีย จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2524

⁵⁰ จาตุรนต์ เกษมสานต์, ปัจจัยสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการสร้างหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย, 2541, หน้า

⁵¹ อภิไธย สว่างภพ, แนวทางแก้ปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา, หน้า 56-59.

สมาชิกพรรคฯ ออกมามอบตัวเพื่อต่อสู้ในแนวทางสันติในอนาคต โดยหมู่บ้านนี้จะสร้างอยู่ห่างจากชายแดนไทย-มาเลเซีย ประมาณ 5-15 กิโลเมตร

3) งานด้านกิจการพลเรือน เป็นงานหรือกิจกรรมต่างๆที่ทางทหารได้กระทำหรือสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน ข้าราชการพลเรือน รวมทั้งทหารด้วยกันเอง เพื่อให้บุคคลเหล่านี้เกิดความสนใจและให้การสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารหรือด้านความมั่นคงของชาติ⁵² โดยทางกองทัพบกได้กำหนดงานด้านกิจการพลเรือนไว้ 4 ประการคือ การปฏิบัติการด้านจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองให้ประชาชน และงานด้านกิจการพลเรือนอื่นๆ ในกรณี กองทัพภาคที่ 4 และ กอ.รมน. ภาค 4 ได้กำหนดไว้ 7 ประการ คือ การขจัดเงื่อนไขทางสังคม งานด้านการเมือง การจัดตั้งและการนำมวลชน การพัฒนาเพื่อความมั่นคง การพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร การปฏิบัติการทางด้านจิตวิทยาและการช่วยเหลือประชาชน และงานด้านประชาสัมพันธ์⁵³

งานด้านกิจการพลเรือนต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายาก็คือ การดำเนินการเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในพื้นที่การเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เหล่านี้หันมาสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แทน งานที่สำคัญเช่น การขจัดเงื่อนไขทางสังคม การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองให้กับประชาชน การทำลายโครงสร้างทางการเมืองของพรรคฯ การปฏิบัติการทางด้านจิตวิทยาและการให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านต่างๆมากขึ้น การประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง เป็นต้น⁵⁴ งานด้านกิจการพลเรือนของกองกำลังผสมเฉพาะกิจดังกล่าวได้ดำเนินการในหลายพื้นที่ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้⁵⁵

ก. การสำรวจข้อมูลทั่วไป และท่าทีของประชาชนในอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส และรับข้อมูลทางด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา

- ทำความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง และหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ
- เดินทางไปตรวจเยี่ยมผู้บาดเจ็บจากการปะทะกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายา และมอบของขวัญเป็นกำลังใจ

⁵² ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว. หน้า 80-81.

⁵³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 80.

⁵⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 81.

⁵⁵ กองยุทธการ กองทัพภาคที่ 4, งานด้านกิจการพลเรือนของ กกล.ผสม อภ.ไทย. หน้า 1-3.

- ออกหนังสือเชิญข้าราชการและหัวหน้าหน่วยงานต่างๆมาฟังการบรรยายสรุปสถานการณ์
  - จัดทำใบปลิวเพื่อรณรงค์ด้านการประชาสัมพันธ์ เป้าหมายก็เพื่อให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาออกมามอบตัว และให้ประชาชนเล็กให้การสนับสนุนต่อพรรคฯ
- ข. การบรรยายสรุปให้หน่วยงานและบุคคลทราบ
- ค. การตรวจเยี่ยม
- ง. การแสดงดนตรีเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ
- จ. การประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ
- ฉ. การทิ้งใบปลิว เพื่อแจกจ่ายให้ราษฎรในพื้นที่เป้าหมาย โดยทิ้งทางอากาศบริเวณพื้นที่เป้าหมาย (สำหรับประชาชนบางส่วนที่ตกอยู่ภายใต้พรรคคอมมิวนิสต์มลายา และคอยสนับสนุนด้านเสบียงอาหารแก่พรรคฯ คือตกอยู่ในภาวะจำยอม หรือเพื่อความอยู่รอด ไม่ได้ทำไปด้วยความเต็มใจ)

นอกจากนั้น กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยก็ยังได้จัดทำจดหมายเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ต่อประชาชนในพื้นที่ซึ่งถูกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาคูกคามด้วย⁵⁶

โครงการพัฒนาต่างๆรวมทั้งงานด้านกิจการพลเรือน จึงถือว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่รัฐบาลไทยนำมาใช้ในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์ จนประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น เพราะเมื่อทางราชการสามารถเข้าถึงประชาชนแล้ว ก็จะได้รับ的帮助เหลือจากประชาชนในด้านต่างๆดีขึ้น โดยเฉพาะข่าวการเคลื่อนไหวของพรรคฯ และเมื่อเจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปดูแลประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวได้อย่างทั่วถึงแล้ว ก็จะช่วยให้ประชาชนไม่ต้องหวาดกลัวต่อการคุกคามของพรรคฯอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือต่อพรรคฯส่วนหนึ่งนั้นมิได้ทำไปด้วยความสมัครใจ แต่ทำไปเนื่องจากเกรงอันตรายและถูกข่มขู่จากสมาชิกของพรรคฯ ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปให้ความคุ้มครองกับชาวบ้านได้อย่างทั่วถึงนั่นเอง

⁵⁶ ดูข้อมูลเพิ่มเติมจากภาคผนวก ข.

4.4 ประเทศไทยกับการเจรจาเพื่อยุติปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา

ถึงแม้ว่ารัฐบาลไทยจะได้ใช้มาตรการต่างๆ และความพยายามอย่างมากในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา แต่กลับปรากฏว่าจำนวนของสมาชิกพรรคฯไม่ลดลงเท่าใดนัก

ตารางที่ 4.1⁵⁷ แสดงจำนวนสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในพื้นที่ของกองทัพภาคที่ 4 และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ระหว่างปี พ.ศ. 2523-30

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายา
2523	2,000
2524	1,725-1,930
2525	1,725-1,785
2526	1,550-1,750
2527	1,500-1,690
2528	1,460-1,630
2529	1,450-1,620
2530	1,445-1,600

ในขณะเดียวกันพรรคฯก็ยังสามารถหาการสนับสนุนจากกลุ่มชาวไทยได้มากขึ้น⁵⁸ นอกเหนือจากสมาชิกที่เป็นชาวจีนและมาเลย์ที่มีอยู่เดิมแล้ว และการระดมกำลังเพื่อการปราบปรามของทางการไทยต่อฐานที่ตั้งของพรรคฯ ก็ส่งผลให้ต้องสูญเสียกำลังเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจไปเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการสูญเสียงบประมาณอีกจำนวนมหาศาลตามแผนการปราบปรามด้วย ดังนั้น รัฐบาลไทยจึงจำเป็นต้องใช้ความพยายามมากยิ่งขึ้น ที่จะหาแนวทางใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นมาใช้ในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาให้หมดไปอย่างสิ้นเชิง

ปัญหาของการปราบปรามดังกล่าว จึงนำไปสู่แนวคิดใหม่ที่ต้องการจะนำเอาการเจรจาด้วยสันติวิธีมาใช้แทนการมุ่งใช้กำลังในการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2525 โดยพลตรีปัญญา สิงห์ศักดิ์ดา ผู้บัญชาการ

⁵⁷ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว, หน้า 38.

⁵⁸ ในช่วงทศวรรษที่ 1980 พบว่าสมาชิกของพรรคฯส่วนใหญ่เป็นคนไทย อ่านเพิ่มเติมได้ใน Leonard C. Sebastian, "Ending an Armed Struggle Without Surrender : The Demise of the Communist Party of Malaya (1979-89) and the Aftermath" *Contemporary Southeast Asia* Vol. 13 No. 3 (December 1991), p. 279.

กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยในขณะนั้นเป็นผู้ริเริ่ม อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าว แนวคิดนี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับมากนัก ทำให้แนวทางการใช้การเจรจาต้องชะงักไป ซึ่งเหตุผลก็คงเนื่องมาจากสถานการณ์ในช่วงที่ผ่านมา คือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 ที่เกิดการแพร่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาในภูมิภาคนี้ อันมีผลทำให้สถานการณ์ของการก่อการร้ายของกลุ่มที่นิยมคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นที่รัฐจะต้องริบหาทางปราบปรามด้วยวิธีการที่รุนแรงเพื่อยุติสถานการณ์นี้ให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้จะส่งผลให้การเสนอแนวคิดที่จะใช้การเจรจาแทนการใช้กำลังแบบเดิมนี้ไม่ได้รับความเห็นชอบ⁵⁹ ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 เมื่อพลตรีกิตติ รัตนฉายา ได้มาดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย จึงได้นำแนวคิดนี้กลับมาเป็นแนวทางหลักในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาอีกครั้ง ทั้งนี้ พลตรีกิตติ รัตนฉายา ได้วิเคราะห์สถานการณ์ในการต่อสู้ในขณะนั้นไว้ว่า

...การใช้กำลังเข้าปราบปรามเพียงอย่างเดียวไม่น่าจะประสบความสำเร็จ เพราะได้ดำเนินการปราบปรามมาแล้วเป็นเวลาถึง 32 ปี ดังนั้นวิธีการที่น่าจะทำให้เกิดการยุติการก่อการร้ายอย่างได้ผล จึงควรจะใช้การเจรจากันในทางลับแทน รวมทั้งการใช้กำลังทหารกดดัน ปิดล้อมทางเศรษฐกิจ เพื่อบีบบังคับให้พรรคคอมมิวนิสต์มลายาวางอาวุธ สลายกองทัพ ทำการต่อสู้กันทางสันติต่อไป ซึ่งจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายาสลายกองทัพก่อน และมาเลเซียต้องยินยอมให้พรรคคอมมิวนิสต์มลายาต่อสู้ทางการเมืองในประเทศมาเลเซียตามแนวทางสันติ จึงจะสามารถยุติสงครามตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซียได้อย่างถาวร...⁶⁰

ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2528 พลตรีกิตติ รัตนฉายา ก็ได้มอบหมายภารกิจในการเจรจานี้ให้กับ พันตรีอภิรักษ์ หมีนสวัสดิ์ นายทหารคนสำคัญประจำกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยในขณะนั้นเป็นผู้ดำเนินการแทน ซึ่งแนวทางหลักก็คือ การพยายามเกลี้ยกล่อมให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายายุติการต่อสู้ด้วยอาวุธ และออกมามอบตัวต่อทางการไทยอย่างไม่มีเงื่อนไข โดย

⁵⁹ นอกจากนี้จะสังเกตได้ว่า สถานการณ์การก่อการร้ายจากภัยคอมมิวนิสต์ภายในประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2529 ก็ยังคงเกิดขึ้นอยู่ต่อไปอีก และจากการประมาณสถานการณ์ชาวกรองเชื่อว่า อันตรายต่อความมั่นคงของชาติในช่วงเวลาดังกล่าวน่าจะเกิดขึ้นจากสถานการณ์ภายในประเทศเป็นหลัก ซึ่งหมายรวมถึงทั้งสถานการณ์ทางการเมือง และการก่อการร้าย สายหยุด เกิดผล, "ความมั่นคงของชาติ," จิตวิทยาความมั่นคง 2526. (กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526), หน้า 134.

⁶⁰ เรื่องเดียวกัน

ที่รัฐบาลไทยมีความยินดีจะรับสมาชิกเหล่านี้เข้าร่วมในโครงการพัฒนาชาติไทยต่อไป⁶¹ นอกจากนี้ พันเอกอกนิษฐ์ หมิ่นสวัสดิ์ (ยศในขณะสัมภาระณ) ยังได้กล่าวอธิบายเพิ่มเติมไว้ด้วยว่า ...การติดต่อเจรจากับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากฝ่ายไทยจะต้องพยายามสร้างความไว้วางใจต่อฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเสียก่อน และการที่พรรคฯมีฐานที่มั่นอยู่กลางป่า หรืออยู่ในพื้นที่อันซับซ้อน ทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยในการติดต่อและนัดหมายเจรจา และบางครั้งอาจต้องใช้เวลาหลายอาทิตย์ หรือหลายเดือน กว่าที่จะนัดที่จะพบปะกับหัวหน้าของฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้ รวมทั้งการที่บางครั้ง เจ้าหน้าที่ไทยกลุ่มดังกล่าว (ซึ่งมีพันตรีอกนิษฐ์ หมิ่นสวัสดิ์ (ยศในขณะนั้น) เป็นหัวหน้า) ก็ต้องเข้าไปพักอาศัยอยู่กับกลุ่มของสมาชิกพรรคฯเป็นเวลานาน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันให้มากขึ้นด้วย...⁶²

ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2529 พลตรีกิตติ รัตนฉายา ได้มอบหมายให้พันตรีอกนิษฐ์ หมิ่นสวัสดิ์ หาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดของนายทหารระดับสูงของกองทัพบกของมาเลเซียว่าจะยอมรับแนวทางการใช้การเจรจาเพื่อยุติปัญหาเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาหรือไม่ แต่จากการสอบถามความคิดเห็นของทหารมาเลเซียหลายท่าน เช่น ผู้บัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจมาเลเซีย ผู้บัญชาการกองพลน้อย 6 ผู้บัญชาการกองพลน้อย 12 และผู้บัญชาการกองพลน้อย 10 (หรือหน่วย 3) เป็นต้น ปรากฏว่า ฝ่ายทหารมาเลเซียไม่เห็นด้วยกับวิธีการเจรจา และยืนยันที่จะใช้การปราบปรามอย่างรุนแรงต่อไป⁶³ ทั้งนี้คงเนื่องมาจากการที่มาเลเซียเห็นว่า พรรคคอมมิวนิสต์มลายาเป็นภัยคุกคามอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศ และเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่ได้สร้างความเดือดร้อนอย่างมากให้กับมาเลเซีย ดังนั้น การที่จะให้ทางการมาเลเซียยินยอมที่จะเปลี่ยนมาใช้วิธีการเจรจาแทนการใช้กำลังปราบปรามเช่นเดิม จึงเป็นไปได้

ถึงแม้จะไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลมาเลเซียในการร่วมเจรจาเพื่อยุติปัญหาเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาก็ตาม แต่ทางการไทยในขณะนั้นก็ยังคงดำเนินการเจรจากับพรรคฯต่อไป ร่วมกับการใช้กำลังทางทหารกดดันให้พรรคฯเร่งยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธ หรือยอมเจรจากับไทย ซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่ พลตรีโสภาส โทธิแพทย์ ที่ขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นผู้ควบคุมอำนาจการกองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้า ที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ได้กำหนดไว้⁶⁴

⁶¹ เรื่องเดียวกัน

⁶² สัมภาระณ พันเอกอกนิษฐ์ หมิ่นสวัสดิ์ หัวหน้ากองข่าว กองทัพภาคที่ 4 วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2542

⁶³ กิตติ รัตนฉายา, บัญชาขบวนกรก่อการร้าย เอกสารบรรยายสรุปของกองทัพภาคที่ 4, หน้า 10-11.

⁶⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 12.

ต่อมาในวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2529 กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยก็ได้จัดการสัมมนาในหัวข้อ “จะยุติสถานการณ์ก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นโดยเร็วได้อย่างไร” ซึ่งผลการสัมมนาดังกล่าวสรุปได้ว่า⁶⁵

1. กำหนดพื้นที่รับผิดชอบและมีการมอบหมายงานให้กับหน่วยงานต่างๆดังนี้
  - กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยรับผิดชอบการปฏิบัติการในเขตป่าเขา
  - หน่วยพลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่ 43 (พตท. 43) รับผิดชอบการปฏิบัติการในเขตระหว่างป่าเขากับเขตเมือง
  - กองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้า รับผิดชอบการปฏิบัติการในเขตเมือง และควบคุมอำนวยความสะดวกการปฏิบัติการของทุกหน่วย
2. ใช้การเจรจาเพื่อยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธควบคู่ไปกับการปฏิบัติการทางการทหาร โดยเน้นการปราบปรามในเขตของพรรคคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 10 พื้นที่อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาสเป็นหลัก

เวลาเพียงประมาณ 2 ปีเท่านั้น หลังจากไทยได้เปลี่ยนมาใช้วิธีการเจรจาในแนวทางสันติเพื่อยุติปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาแทนการใช้กำลังปราบปรามเพียงอย่างเดียว ก็ได้ทำให้ในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2530 มีสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาจำนวน 668 คน ยอมเข้ามาบดตัวต่อกองทัพภาคที่ 4 เพื่อเข้าร่วมเป็นผู้พัฒนาชาติไทย ซึ่งทางการไทยก็ได้จัดให้สมาชิกเหล่านี้อาศัยอยู่ในพื้นที่ 4 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านปิยะมิตร 1-3 ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา หมู่บ้านปิยะมิตร 4 ในอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา และหมู่บ้านปิยะมิตร 5 ในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา⁶⁶

ถึงแม้ฝ่ายไทยจะประสบความสำเร็จอย่างมาก ที่สามารถทำให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาจำนวนหนึ่งยอมวางอาวุธ และเข้ามาบดตัวต่อทางราชการได้แล้ว แต่ก็ยังคงพิจารณาเห็นว่าปัญหาการก่อการร้ายของพรรคฯ คงจะยังไม่หมดสิ้นไป ตราบดที่เป้าหมายสำคัญของพรรคฯ คือ ความต้องการจะล้มล้างรัฐบาลมาเลเซียยังไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ดังนั้น เมื่อจุดประสงค์ของพรรคฯ มุ่งตรงไปที่ประเทศมาเลเซีย มิใช่ประเทศไทย ไทยจึงจำเป็นต้องพยายามชักชวนให้ฝ่ายมาเลเซียเปลี่ยนใจหันมายอมเจรจาร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาให้จงได้ เพื่อให้การแก้ปัญหาเป็นไปอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับสาเหตุที่แท้จริง ซึ่งถ้าไม่สามารถเชิญฝ่าย

⁶⁵ กิตติ รัตนฉายา ปัญหาขบวนการก่อการร้าย . หน้า 12-13.

⁶⁶ ข่าวกรองทำเนียบกำลังรบ ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ โจรก่อการร้ายคอมมิวนิสต์มลายา ขบวนการโจรก่อการร้าย , 2530, หน้า 86-115.

มาเลเซียมาร่วมการเจรจาได้แล้ว ก็คงจะไม่มีทางที่จะแก้ปัญหานี้ให้หมดสิ้นไปได้อย่างถาวร ดังนั้น ในวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2530 พลตรีกิตติ รัตนฉายา จึงได้ส่งหนังสือไปยัง พลตรีดาโต๊ะ อับดุลราห์มาน ผู้บัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจมาเลเซีย เพื่อให้รับทราบถึงปัญหาและขอให้ส่งเจ้าหน้าที่มาเข้าร่วมการเจรจาด้วย แต่ดาโต๊ะ อับดุลราห์มาน ก็ได้ส่งสารปฏิเสธกลับมาว่า พลโท ดาโต๊ะ เดาะ ประธานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคของมาเลเซียไม่มีนโยบายในเรื่องนี้⁶⁷ ซึ่งในประเด็นนี้อาจจะวิเคราะห์ได้ว่า ทางกรมมาเลเซียยังไม่มีเชื่อมั่นในความจริงจังใจของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา เนื่องจากวิธีการเจรจาด้วยสันติวิธีนี้ไม่อาจรับประกันได้ว่า พรรคคอมมิวนิสต์มลายาจะไม่กลับมาสร้างความเดือดร้อนให้กับประเทศมาเลเซียอีก นอกจากนี้ ทางกรมมาเลเซียยังเชื่ออีกว่า การที่พรรคคอมมิวนิสต์มลายายินยอมที่จะยุติการต่อสู้ดังกล่าว เป็นเพราะกำลังของพรรคกำลังอ่อนแอลง จึงต้องการยุติการต่อสู้เพื่อจะได้มีเวลาสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น ทางกรมมาเลเซียจึงยังเห็นว่าการใช้กำลังในการปราบปรามต่อไปจึงน่าจะเป็นประโยชน์กับฝ่ายมาเลเซียมากกว่า⁶⁸

แม้จะถูกปฏิเสธจากฝ่ายมาเลเซียในการเข้าร่วมเจรจาด้วย แต่ฝ่ายไทยก็ยังไม่ละความพยายาม ในขณะเดียวกัน กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยก็ยังคงดำเนินการเจรจาร่วมกับตัวแทนพรรคคอมมิวนิสต์มลายาต่อไป เพื่อให้พรรคยอมยุติการต่อสู้ จนในที่สุด ความพยายามของไทยก็ประสบผลสำเร็จ เมื่อฝ่ายมาเลเซียยอมส่ง นายฮุสเซน อิสมาเอล ตำรวจสันติบาลมาเลเซีย ซึ่งอำพรางตัวเป็นผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วยคณะอีก 3 คน มาร่วมประชุมกับฝ่ายของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2531 ที่โรงแรมมายเฮาส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา⁶⁹ การยอมเปลี่ยนแปลงทัศนคติใหม่ครั้งนี้ของมาเลเซีย ก็คงเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่รัฐบาลมาเลเซียประสบความสำเร็จจากการใช้นโยบายผ่อนปรนทางทหารจนทำให้จำนวนผู้ก่อการร้ายในรัฐซาราวักลดลงจากพันกว่าคนเหลือเพียงไม่ถึงร้อยคน เมื่อต้นปี พ.ศ. 2529 ซึ่งมาเลเซียก็คงคิดว่า ในกรณีพรรคคอมมิวนิสต์มลายานี้ก็อาจประสบความสำเร็จเช่นเดียวกัน⁷⁰ รวมทั้งคงพิจารณาเห็นว่า แนวทางที่ไทยใช้นี้สามารถประสบความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยสามารถทำให้สมาชิกส่วนหนึ่งของพรรคยอมออกมามอบตัวได้อย่างสันติในช่วงปี พ.ศ. 2530 ที่

⁶⁷ กิตติ รัตนฉายา ปัญหาขบวนการก่อการร้าย . หน้า 13-14.

⁶⁸ Leonard C. Sebastian, Contemporary Southeast Asia. p. 279.

⁶⁹ กิตติ รัตนฉายา ปัญหาขบวนการก่อการร้าย . หน้า 16-17.

⁷⁰ วันชัย จิตต์จางค์, "ปัญหาชายแดนภาคใต้," จิตวิทยาความมั่นคง 2530 . 2530 , หน้า 307.

ผ่านมา นอกจากนี้ การใช้วิธีการเจรจาแทนการต่อสู้ด้วยอาวุธย่อมจะสามารถช่วยลดการสูญเสียชีวิตของทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้เป็นจำนวนมากด้วย

ต่อมาเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2531 ทางกรมมาเลเซียกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาก็ได้จัดให้มีการประชุมร่วมกันอีกเป็นครั้งที่ 2 ที่รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย โดยคณะทำงานของกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำคณะของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเดินทางไปยังมาเลเซีย ผลจากการประชุมครั้งนี้ ทางฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้ยื่นเงื่อนไขสำคัญ 5 ประการต่อมาเลเซีย คือ 1) ขอให้รัฐบาลมาเลเซียยกเลิกกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงภายใน (ISA) 2) ให้รับรองฐานะของพรรคฯ เป็นพรรคการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย 3) ห้ามจับกุมซัดถามสมาชิกและผู้สนับสนุนพรรคฯ และต้องรับรองความปลอดภัยและเสรีภาพส่วนบุคคลของสมาชิกด้วย 4) ออกบัตรประจำตัวประชาชนให้กับสมาชิกผู้ที่จะกลับไปอยู่ในมาเลเซีย 5) ยอมรับว่าพรรคฯ มีคุณูปการต่อประเทศ ที่ช่วยให้ได้รับเอกราช และต้องคืนทรัพย์สินที่ถูกยึดไปคืน⁷¹ ซึ่งคณะผู้แทนรัฐบาลมาเลเซียก็ได้แจ้งให้ทราบถึงผลของข้อเรียกร้องข้างต้นดังนี้คือ รัฐบาลมาเลเซียไม่สามารถยกเลิกกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงภายในได้ และไม่สามารถจะรับรองให้พรรคฯ เป็นพรรคการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ สำหรับคุณูปการของพรรคฯ นั้น รัฐบาลมาเลเซียยอมรับ แต่ก็ไม่สามารถประกาศอย่างเป็นทางการได้ และส่วนทรัพย์สินที่ถูกยึดไปนั้น ก็ไม่สามารถดำเนินการคืนให้ได้ แต่ผู้ที่จะกลับไปอยู่ในมาเลเซียจะได้รับเงินช่วยเหลือจำนวนหนึ่ง⁷² นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของมาเลเซีย ตนกู อาหมัด ริดทาสุดดิน ยังได้กล่าวอีกว่า สมาชิกของพรรคฯ จะสามารถกลับเข้าไปอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียได้ ก็ต่อเมื่อได้ผ่านการกระบวนการทดสอบความบริสุทธิ์ตามกระบวนการทางกฎหมายของมาเลเซียก่อน ซึ่งเรียกว่า rehabilitation program และถ้าพิจารณาพบว่าไม่มีความผิดร้ายแรงก็จะสามารถกลับมามีชีวิตอยู่ในประเทศมาเลเซียได้ทันที⁷³

แม้ว่าทางกรมมาเลเซียและพรรคคอมมิวนิสต์มลายาจะยังไม่สามารถตกลงกันได้ในเดือนสำคัญต่างๆ แต่ทั้งสองฝ่ายก็ยังตกลงที่จะให้มีการประชุมร่วมกันใหม่อีกในครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2531 ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งการประชุมครั้งนี้ไม่มีความคืบหน้ามากนัก⁷⁴ นอกจากนี้ ยังเป็นที่สังเกตได้อีกว่า การเจรจาระหว่างมาเลเซียกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายานี้เกือบจะประสบความสำเร็จล้มเหลว เนื่องจาก ดร. มหเธร์ มีความต้องการที่จะให้สมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาอาศัยอยู่ในประเทศไทยมากกว่าที่จะให้กลับไปอยู่ในมาเลเซีย และยัง

⁷¹ กิตติ รัตนฉายา ปัญหาขบวนการก่อการร้าย. หน้า 20-21.

⁷² เรื่องเดียวกัน, หน้า 21.

⁷³ Ibid., p. 281.

⁷⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22-23.

กล่าวด้วยว่า รัฐบาลมาเลเซียยอมรับไม่ได้ที่พรรคฯจะกลับมาเล่นการเมืองในประเทศอื่น ส่วนผู้นำของพรรคฯก็ควรจะได้รับ การลงโทษอย่างสาสม⁷⁵ และในส่วนตัวของท่านแล้วก็ยังเห็นว่า แนวคิดคอมมิวนิสต์ไม่เหมาะสมกับสังคมของมาเลเซีย และขัดแย้งกับหลักศาสนาอิสลาม⁷⁶

อย่างไรก็ตาม จนวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2531 คณะทำงานกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยก็ได้จัดให้ผู้นำของฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์มลายามาประชุมร่วมกันเพื่อสรุปประเด็นปัญหาต่างๆที่ผ่าน มา ซึ่งในที่สุด พรรคฯก็ได้ตกลงใจที่จะยอมเจรจากับฝ่ายมาเลเซียอย่างเป็นทางการ โดยจะขอให้ทางฝ่ายไทยเป็นผู้จัดการประชุม และเป็นคนกลางในการเจรจานี้⁷⁷ ซึ่งการประชุม 3 ฝ่าย ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์มลายา – มาเลเซีย – ไทย นี้ ได้จัดขึ้นถึง 5 ครั้งด้วยกัน⁷⁸ คือ ครั้งแรก ระหว่างวันที่ 2-4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2532 ที่จังหวัดภูเก็ต ครั้งที่สอง ระหว่างวันที่ 15-17 มีนาคม พ.ศ. 2532 ที่จังหวัดภูเก็ต ครั้งที่สาม ระหว่างวันที่ 11-13 พฤษภาคม พ.ศ. 2532 ที่จังหวัดภูเก็ต ครั้งที่สี่ ระหว่างวันที่ 2-3 ตุลาคม พ.ศ. 2532 ที่จังหวัดภูเก็ต และครั้งที่ห้า ระหว่างวันที่ 2-4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 ที่จังหวัดภูเก็ต ซึ่งการเจรจากันในครั้งที่ห้านี้ ทั้ง 3 ฝ่ายก็สามารถตกลงกันในหลักการต่างๆได้สำเร็จ โดยฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้ยินยอมทำข้อตกลงร่วมกับทั้งฝ่ายมาเลเซีย และฝ่ายไทย (ดูรายละเอียดข้างล่าง) และจะให้มีการลงนามร่วมกันอย่างเป็นทางการใน วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2532⁷⁹

⁷⁵ ถึงแม้ทางการมาเลเซียจะไม่ต้องการให้สมาชิกพรรคฯกลับไปอาศัยอยู่ในมาเลเซียอีกก็ตาม แต่ก็มีสมาชิกพรรคฯเป็นจำนวนมากที่ต้องการกลับไป เนื่องจากพวกเขามีความรู้สึกว่าเป็นชาวมาเลย์ มากกว่าเป็นคนไทย Ibid., pp. 282-283.

⁷⁶ อ่านแนวคิดของ ดร. มหเธร์ ในเรื่องคนมาเลย์กับอิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์เพิ่มเติมได้ใน Mahathir Bin Mohamad, The Challenge. (Kuala Lumpur : Pelanduk Publication, 1986), pp.83-85.

⁷⁷ เรื่องเดียวกัน, 23.

⁷⁸ อ่านรายละเอียดของการประชุมแต่ละครั้งได้ใน กิตติ รัตนฉายา, 30 ปี เพื่อแผ่นดินเกิดตอนดับไฟใต้ กับพรรคคอมมิวนิสต์มลายา, หน้า 67-267.

⁷⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 296.

ก) ความตกลงระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์มลายากับมาเลเซีย สรุปได้ดังนี้คือ⁸⁰

1. พรรคคอมมิวนิสต์มลายา สามารถจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ได้ แต่ห้ามใช้คำว่าอุดมการณ์มาร์กซิสต์
2. ความช่วยเหลือด้านการเงิน เมื่อเดินทางกลับไปมาเลเซียแล้ว จะได้เงินช่วยเหลือคนละ 3,000 ริงกิต ได้รับเงินช่วยเหลือการครองชีพเป็นรายเดือน เดือนละ 200 ริงกิตเป็นเวลา 3 ปี ช่วยเหลือให้มีงานทำ และจัดหาที่พักให้⁸¹
3. ไม่มอบที่ดินทำกินให้

ข) ความตกลงระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์มลายากับไทย สรุปได้ดังนี้คือ⁸²

1. สมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาที่ประสงค์จะอาศัยอยู่ในประเทศไทย จะได้รับความช่วยเหลือจากทางการไทยดังนี้
  - ที่ดินทำกินครอบครัวละ 15 ไร่ พร้อมทั้งวัสดุในการสร้างที่พักให้ครอบครัวละ 1 หลัง
  - ค่าครองชีพวันละ 18 บาทต่อคน เป็นเวลาติดต่อกัน 3 ปี
  - ความช่วยเหลือด้านอื่นๆตามความเหมาะสม เช่น การสัญญาว่าจะให้สัญชาติไทยแก่สมาชิกพรรคฯภายในเวลา 5 ปี โดยไม่มีการลงทะเบียนทางการเมืองใดๆ⁸³
2. พรรคคอมมิวนิสต์มลายาจะต้องทำลายอาวุธ กระสุนปืน และวัตถุระเบิด ภายในเวลา 75 วัน หลังจากการลงนามความตกลง 3 ฝ่ายเสร็จสิ้น⁸⁴

⁸⁰ กิตติ รัตนฉายา ปัญหาขบวนการก่อการร้าย, หน้า 37. และดูข้อมูลเพิ่มเติมจากภาคผนวก ฉ.

⁸¹ กองข่าว กองทัพภาคที่ 4, ความเป็นมาของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา

⁸² ดูข้อมูลเพิ่มเติมจากภาคผนวก ฉ.

⁸³ อย่างไรก็ตาม มาตรการของทางไทยที่ยินยอมละเว้นการลงทะเบียนทางการเมืองใดๆต่อสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายานี้ มีการพิจารณาว่า ถือเป็นภาระละเมิดต่อกฎหมายมาตรา 119 ที่กล่าวว่า "ผู้ใดกระทำการใดๆเพื่อให้ราชอาณาจักรหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของราชอาณาจักรตกไปอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐต่างประเทศ หรือเพื่อให้เอกราชของรัฐเสื่อมเสีย ต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต" สมนึก เพชรพริ้ม, "วิถีทางรัฐศาสตร์กับข้อขัดแย้งทางนิติศาสตร์ ภายใต้การบริหารงานของรัฐบาลของชาติชาย," สยามรัฐ (19 ธันวาคม พ.ศ.2533), หน้า 9.

⁸⁴ พรรคคอมมิวนิสต์มลายายืนยันว่าจะมีการร่วมโครงการทำลายอาวุธ และกระสุนปืน ที่ฝังอยู่ในพื้นที่แนวชายแดนไทย-มาเลเซีย โดยจะเริ่มดำเนินการภายหลังการลงนามข้อตกลงวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2532 แล้ว อ่านเพิ่มเติมได้ใน "CPM Deal Processing," The Nation (June 25, 1990), p. 5.

3. ผู้ที่มีความประสงค์จะกลับไปอยู่ในประเทศมาเลเซีย จะต้องพำนักอยู่ในประเทศไทย ก่อนเป็นเวลา 6 เดือน เพื่อให้ทางฝ่ายมาเลเซียดำเนินการด้านเอกสารให้เรียบร้อยก่อน

การลงนามความตกลงยอมสลายกองกำลังของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในครั้งนี้ ทำให้สมาชิกพรรคฯจำนวน 1,353 คน ยอมออกมามอบตัวต่อทางการไทย⁸⁵ โดยทางการไทยได้จัดให้สมาชิกเหล่านี้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านรัตนกิตติ 1-4 ดังมีรายละเอียดดังนี้⁸⁶

หมู่บ้านรัตนกิตติ 1 (อำเภอบางกลาง จังหวัดยะลา)	จำนวน 537 คน
หมู่บ้านรัตนกิตติ 2 (บ้านจันทร์รัตน์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา)	จำนวน 401 คน
หมู่บ้านรัตนกิตติ 3 (บ้านกะปาง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา)	จำนวน 134 คน
หมู่บ้านรัตนกิตติ 4 (บ้านไธทาโก อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส)	จำนวน 281 คน

จะเห็นได้ว่า ตลอดระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2528-2532) นับตั้งแต่รัฐบาลไทยได้ตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแนวทางการแก้ไขปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา จากเดิมที่มุ่งเน้นการใช้กำลังในการปราบปราม มาเป็นการใช้วิธีการเจรจาด้วยสันติวิธีร่วมกับแนวทางการเมืองนำการทหาร ซึ่งอาศัยหลักการของการพัฒนาเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น จนทำให้สามารถยุติปัญหานี้ได้อย่างถาวร ก็ได้แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจจริงและความพยายามอย่างมากของประเทศไทยต่อการแก้ปัญหาดังกล่าว และถึงแม้ว่า รัฐบาลไทยจะต้องประสบกับปัญหาและอุปสรรคนานาประการในระหว่างการดำเนินการ แต่ก็มิได้ทำให้แนวทางและความตั้งใจของไทยเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความพยายามของรัฐบาลไทยที่จะชักชวนให้ฝ่ายมาเลเซีย

อย่างไรก็ตามกลับปรากฏว่า ภายหลังจากรัฐบาลมาเลเซียไม่ได้รับสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายานี้กลับไปตามจำนวนที่เคยตกลงไว้แต่เดิม ทำให้สมาชิกจำนวนนั้นต้องกลับเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ร่วมกับสมาชิกกลุ่มแรกที่ตัดสินใจที่จะอาศัยอยู่ในประเทศไทย

⁸⁵ ราชิต โมดิน อดีตสมาชิกคณะกรรมการกลางของพรรคฯ ซึ่งปัจจุบันเป็นผู้นำของหมู่บ้านรัตนกิตติ 3 ได้กล่าวว่า ตลอดเวลา 40 ปีที่ต่อสู้มา ไม่คิดว่าจะมีสันติภาพเกิดขึ้นได้ ดังนั้นจึงต้องขอบคุณรัฐบาลไทยเป็นอย่างมาก ส่วนนางฮามิดา ยาลา ภรรยาของเขาได้กล่าวว่า ตอนนี้เธอมีความสุขมากๆ ที่ได้อยู่ร่วมกับสามี และลูกสาวอายุ 3 เดือน และอยากกล่าวขอบคุณรัฐบาลไทยที่ได้ช่วยเหลือในสิ่งจำเป็นทุกอย่างให้กับพวกตน และปัจจุบันสมาชิกพรรคฯเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนภาษาไทย เพื่อที่จะได้สามารถติดต่อกับคนไทยและเจ้าหน้าที่ไทยได้ต่อไป Samran Wichitphan, "Ex-CPM at Peace a Year after Ending Jungle war," *Bangkok Post*. (December 2, 1990), p.4.

⁸⁶ Samran Wichitphan, "Ex-CPM at Peace a Year After Ending Jungle War," *Bangkok Post* (December 2, 1990), p.4.

ยอมเข้าร่วมการเจรจากับฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์มลายา โดยมีประเทศไทยคอยช่วยเหลือและเป็นตัวกลางในการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้การเจรจาสำเร็จและลุล่วงไปด้วยดี และในที่สุด ประเทศไทยก็ประสบความสำเร็จ โดยสามารถยุติปัญหาการก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์มลายานี้ได้อย่างสิ้นเชิงในปี พ.ศ. 2532

สำหรับสาเหตุของการที่พรรคคอมมิวนิสต์มลายาตกลงยอมสลายพรรคฯในครั้งนี้ ก็เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญหลายประการคือ

ประการแรก การขาดความช่วยเหลือจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากประเทศจีน⁸⁷ ซึ่งถือเป็นประเทศหลักที่ให้ความช่วยเหลือต่อพรรคฯ ทั้งในด้านการเงิน อาวุธ และการสนับสนุนด้านอุดมการณ์การปฏิวัติ ทำให้พรรคฯมีความอ่อนแอลงอย่างมาก การลดความช่วยเหลือของจีนในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 นี้ ก็เนื่องมาจากการที่ประเทศจีนมีแนวคิดที่จะสถาปนาความสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้มากขึ้น แต่ยังคงติดปัญหามุมมองของประเทศเหล่านี้ที่มองว่า จีนยังคงเป็นภัยคุกคามต่อภูมิภาค อันเนื่องมาจากการที่จีนคอยสนับสนุนองค์การปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์อยู่ ทำให้ประเทศจีนจำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทของตน โดยหันมาลดความช่วยเหลือต่อพรรคคอมมิวนิสต์ลง ซึ่งรวมทั้งพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วย และสร้างความเป็นมิตรกับประเทศในอาเซียนให้มากขึ้น

ประการที่สอง ความแตกแยกภายในพรรค ความอ่อนแออันเนื่องมาจากความแตกแยกของพรรคฯเป็นกลุ่มเล็กๆที่เริ่มมาตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา⁸⁸ และการแก่งแย่งชิงอำนาจของบรรดาผู้นำของพรรคฯ ซึ่งมีผลให้การดำเนินงานของพรรคฯไม่เป็นเอกภาพ⁸⁹

ประการที่สาม การขาดการสนับสนุนจากประชาชนในประเทศมาเลเซีย⁹⁰ ซึ่งถือเป็นมวลชนหลักที่พรรคฯจะต้องแสวงหาการสนับสนุนให้ได้ เพราะถือว่ามวลชนในประเทศจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การปฏิวัติของพรรคฯประสบความสำเร็จได้ แต่เนื่องจากที่ผ่านมา พรรคฯได้ดำเนินการก่อการร้ายอย่างรุนแรงและต่อเนื่องในประเทศ ซึ่งได้สร้างความเดือดร้อนอย่างมากต่อประชาชน ทำให้พรรคฯขาดการสนับสนุนจากประชาชนในประเทศอย่างมาก ในขณะที่เดียวกัน รัฐบาลมาเลเซียก็มี

⁸⁷ Leonard C. Sebastian, *Contemporary Southeast Asia*, p. 272.

⁸⁸ สุเมธ โมตรีประศาสน์, *โจรคอมมิวนิสต์มาเลเซียกับความมั่นคง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้* (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2529-2530), หน้า 14-15.

⁸⁹ ข้าราชการทหาร สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค, *ทำเนียบกำลังรบโจรคอมมิวนิสต์มลายา*, 2523, หน้า 59-60.

⁹⁰ Leonard C. Sebastian, "Ending an Armed Struggle Without Surrender : The Demise of the Communist Party of Malaya (1979-89) and the Aftermath" p. 275.

นโยบายในการปราบปรามและแนวทางในการพัฒนาประเทศที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนหันมาให้ความร่วมมือกับรัฐบาลมากขึ้น และเพิ่มการช่วยเหลือทางราชการในการแก้ปัญหา

ประการที่สี่ การล่มสลายของสหภาพโซเวียต⁹¹ ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 ได้เกิดเหตุการณ์ที่ประเทศสหภาพโซเวียต ซึ่งถือว่าเป็นประเทศผู้นำของแนวคิดลัทธิคอมมิวนิสต์ประสบปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจอย่างรุนแรงภายในประเทศ จนนำไปสู่การล่มสลายของประเทศในปี พ.ศ. 2532 รวมทั้ง ประเทศต่างๆที่อยู่ในทวีปยุโรปตะวันออก ซึ่งเคยอยู่ภายใต้การชี้นำของสหภาพโซเวียตมาก่อน ก็ได้ตัดสินใจที่จะไม่อยู่ภายใต้ระบอบคอมมิวนิสต์อีกต่อไป อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงความล้มเหลว และความพ่ายแพ้ของลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวก็มีผลทำให้การต่อสู้ของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาต้องอ่อนแอลงไปด้วย

ประการที่ห้า การกำหนดนโยบายในการปราบปรามอย่างถูกต้อง และการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของประเทศไทย⁹² คือ การนำนโยบาย “การเมืองนำการทหาร” มาใช้ในการกดดันต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายา แทนการใช้กำลังทางทหารในการปราบปรามแต่เพียงอย่างเดียว รวมทั้ง การที่หน่วยงานต่างๆที่รับผิดชอบในการดำเนินการปราบปราม มีความเป็นเอกภาพในการกำหนดแนวทางและการดำเนินการปราบปราม ทำให้การปฏิบัติการต่างๆเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การที่หน่วยงานลับที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ในการเจรจาและประสานงานกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายา และฝ่ายมาเลเซีย มีขนาดเล็ก ทำให้การตัดสินใจเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และสามารถเก็บความลับได้เป็นอย่างดี อันมีผลให้เกิดความสำเร็จในที่สุด

ความสำเร็จของฝ่ายไทยในการดำเนินการให้พรรคคอมมิวนิสต์มลายาและทางทหารมาเลเซียสามารถหันหน้ามาเจรจากันด้วยสันติวิธี ตามแนวทางของไทยนี้ นอกจากจะนำไปสู่การยอมยุติการต่อสู้ และการยอมสลายตัวของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา อันนำมาซึ่งความสงบสุขของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซียแล้ว ก็ยังเป็นบทพิสูจน์ความจริงใจที่สำคัญยิ่งต่อบทบาทของประเทศไทยในการพยายามแก้ไขปัญหามลพิษของพรรคคอมมิวนิสต์มลายามาตลอดระยะเวลาเกือบ 40 ปีที่ผ่านมาด้วย

ความพยายามและความมุ่งมั่นอย่างมากของรัฐบาลไทยในการให้ความร่วมมือกับรัฐบาลมาเลเซียเพื่อแก้ปัญหาการก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ทั้งที่ปัญหาดังกล่าวถือเป็น

⁹¹ สัมภาษณ์พลเอกกิตติ รัตนฉายา อดีตแม่ทัพ กองทัพภาคที่ 4 (วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543)

⁹² เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง ความมั่นคงชายแดนภาคใต้ปี 2000 และนิทรรศการวิชาการ 10 ปีสันติภาพ 3 ฝ่าย จัดโดยหนังสือพิมพ์ฟ้าหลังฝน ร่วมกับสถานีโทรทัศน์เสรี ไอ.ที.วี. ณ ห้องแกรนด์บอลรูม เอ. โรงแรม ลีการ์เดนส์ พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543), หน้า 5.

ปัญหาโดยตรงของประเทศมาเลเซียมากกว่าของไทย จึงนำไปสู่ความสนใจที่ว่า ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์อะไรบ้าง และรัฐบาลไทยมีความมุ่งหวังอะไรจากรัฐบาลมาเลเซียในความร่วมมือที่ไทยให้กับมาเลเซียในครั้งนี้

4.5 ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ

ความสำเร็จของฝ่ายไทยในการดำเนินการเจรจา จนทำให้พรรคคอมมิวนิสต์มลายายอมยุติการต่อสู้และสลายกำลังอย่างสิ้นเชิงในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2532 นั้น นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือทางการมาเลเซียในการกำจัดพรรคซึ่งถือเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศแล้ว ในส่วนของประเทศไทยเองก็ถือว่าได้รับประโยชน์อย่างมากด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะการรักษาความมั่นคงของประเทศไว้ได้ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การเมือง และการทหาร และยังทำให้รัฐบาลมาเลเซียหันมาให้ความร่วมมือกับไทยในการแก้ปัญหาอื่นๆมากขึ้นด้วย

4.5.1 แนวคิดเรื่องความร่วมมือ

การที่ประเทศไทยให้ความช่วยเหลือต่อมาเลเซียในการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา จนได้รับความสำเร็จในที่สุดนี้ ทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์หลายประการ ทั้งในผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับโดยตรง และประโยชน์ที่ประเทศไทยคาดว่าจะได้รับจากความช่วยเหลือจากมาเลเซียในอนาคต โดยจะขอพิจารณาจากพื้นฐานของแนวคิดเรื่องความร่วมมือ ดังนี้

ผลประโยชน์จากความร่วมมือของไทยต่อมาเลเซียในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา สามารถอธิบายได้จากแนวคิดเรื่องความร่วมมือของ Robert Axelrod และ Robert O. Keohane จากบทความเรื่อง *Achieving Cooperation Under Anarchy : Strategic and Institutions*⁹³ ที่กล่าวถึงความร่วมมือไว้ว่า *ความร่วมมือ (cooperation) สามารถเกิดขึ้นได้ในสภาพการณ์ที่ฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างก็มีผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกันและที่สอดคล้องกัน*

ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียก็เช่นเดียวกัน คือถึงแม้ว่าประเทศไทยจะต้องประสบกับปัญหา หรือได้รับความไม่เท่าเทียมกันในความร่วมมือกับมาเลเซีย ในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาก็ตาม แต่ประเทศไทยก็ยังยินยอมที่จะให้ความร่วมมือกับมาเลเซียในการปราบปรามต่อไปอีก โดยการที่รัฐบาลไทยยินยอมลงนามในความร่วมมือฉบับวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2520 ทั้งๆที่เพิ่งจะผ่านเหตุการณ์ความขัดแย้งกับมาเลเซียมาเพียงไม่นาน ดังปรากฏในเหตุการณ์

⁹³ Robert Axelrod & Robert O. Keohane, "Achieving Cooperation Under Anarchy : Strategic and Institutions," *World Politics* Vol. 38 No. 1 (October 1985), pp. 226.

การประท้วงที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อปี พ.ศ. 2519 (กล่าวถึงแล้วในบทที่ 3) ทั้งนี้ก็เนื่องจากประเทศไทยคาดหวังว่าการให้ความร่วมมือต่อไปของไทยนี้จะทำให้ไทยได้รับผลประโยชน์กลับคืนมาอีกหลายประการในอนาคต ทั้งผลประโยชน์โดยตรงต่อประเทศไทยเอง และผลประโยชน์จากความช่วยเหลือของมาเลเซียต่อไทย ซึ่งอาจพิจารณาได้โดยอาศัยกรอบความคิดเรื่อง **ผลประโยชน์ร่วมกัน** (คือประโยชน์ที่ไทยจะได้รับหลังจากช่วยมาเลเซียปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาแล้ว) และ **เงาของอนาคต** (คือประโยชน์ที่ไทยคาดว่าจะได้รับจากความช่วยเหลือของมาเลเซียในอนาคต)⁹⁴ มาอธิบายความร่วมมือของไทยและมาเลเซียนี้ เพราะจะทำให้สามารถเข้าใจถึงประโยชน์ของไทยต่อการให้ความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์ต่อไปอีกได้อย่างชัดเจน

4.5.2 ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายา

การที่ประเทศไทยต้องตัดสินใจให้ความร่วมมือในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาร่วมกับมาเลเซียหลังปี พ.ศ. 2519 ต่อไปอีกนั้น สาเหตุสำคัญประการหนึ่งก็เนื่องมาจาก ภายหลังจากที่พรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้เข้ามาตั้งฐานที่มั่นอยู่ในประเทศไทยแล้ว พรรคฯก็ได้พยายามขยายฐานมวลชนต่อประชาชนไทยด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็อันตรายอย่างยิ่งต่อความมั่นคงแห่งชาติของไทยทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การเมือง และการทหาร และถึงแม้พรรคฯจะได้ประกาศแนวทางอย่างชัดเจนที่จะไม่เป็นศัตรูกับประเทศไทยก็ตาม แต่พฤติกรรมของพรรคฯที่ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ได้ทำให้รัฐบาลไทยจำเป็นต้องพยายามหายุทธวิธีต่างๆมาใช้ปราบปรามอิทธิพลของพรรคฯให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว ซึ่งวิธีการที่เหมาะสมในขณะนั้นก็คือ การตัดสินใจร่วมมือกับมาเลเซียในการปราบปรามต่อไปอีก เพราะถ้าจะใช้เฉพาะกองกำลังของประเทศไทยเองอาจไม่เพียงพอต่อการปราบปราม เนื่องจากในเวลานั้น ประเทศไทยเองก็กำลังเผชิญหน้ากับปัญหาการคุกคามจากพรรคคอมมิวนิสต์ไทยในทุกภาคของประเทศ รวมทั้งปัญหาการก่อการร้ายของขบวนการโจรก่อการร้ายในบริเวณภาคใต้ตอนล่าง ดังนั้น รัฐบาลไทยจึงจำเป็นต้องร่วมมือกับรัฐบาลมาเลเซียในการปราบปรามร่วมต่อไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปราบปรามเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลไทยยังตระหนักด้วยว่า การแก้ไขปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายานี้ จะช่วยให้รัฐบาลไทยได้รับผลประโยชน์หลายประการด้วย โดยเฉพาะการแก้ปัญหาซึ่งถือได้ว่ามีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในด้านต่างๆให้หมดไป และยิ่งจะช่วยให้พื้นที่ที่มีปัญหาเหล่านี้ได้รับการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งผลประโยชน์ดังกล่าวคือ

⁹⁴ กล่าวถึงรายละเอียดไว้แล้วในบทที่ 1

1) การแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ หลังจากปี พ.ศ. 2532 ที่รัฐบาลไทยสามารถแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้แล้ว ปัญหาการชู้บังคับเรียไรเงินจากประชาชนในพื้นที่ก็ลดน้อยลงไป ประชาชนไม่ต้องคอยหวาดกลัวการถูกข่มขู่คุกคามจากสมาชิกของพรรคฯอีก ผู้ที่ประกอบอาชีพการทำสวนยาง ค้าขาย และทำเหมืองแร่ ก็สามารถออกมาประกอบอาชีพได้ตามปกติ ดังที่ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านทับโกบ ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ได้กล่าวว่า "...แต่ก่อนนี้ ช่วงไหนที่มีสมาชิกพรรคฯออกมาเรียกค่าคุ้มครองมาก ๆ ชาวบ้านที่ไม่มีเงินจ่าย หรือที่ไม่ยอมจ่ายก็จะไม่กล้าออกไปทำงาน เพราะกลัวจะเดือดร้อน กลัวจะถูกฆ่า บางครั้งไม่ได้ออกไปทำงานติดต่อกันหลายวัน แต่เดี๋ยวนี้ก็ไม่ต้องกลัวแล้ว..."⁹⁵ ซึ่งคาดว่าพรรคฯสามารถมีรายได้จากการเก็บภาษีเดือนไม่ต่ำกว่าปีละ 100-200 ล้านบาท⁹⁶ นอกจากนั้น เมื่อพื้นที่เหล่านี้ปลอดจากการก่อการร้ายแล้ว รัฐบาลก็สามารถเข้าไปพัฒนาเศรษฐกิจได้เพิ่มขึ้น นักธุรกิจก็เข้าไปลงทุนมากขึ้น ทำให้รายได้ของประชากรเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่ง นายบุญช่วย จังศิริวัฒนธำรง ประธานสภาธุรกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า "...ปัญหาการก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์มลายามีผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ต่อการลงทุนในพื้นที่เหล่านี้ นักลงทุนไม่กล้าเข้ามาลงทุน เพราะเคยมีนักลงทุนบางคนเคยถูกดักปล้นเข้า-เย็น นักลงทุนจึงมักจะเปลี่ยนไปลงทุนที่อื่นแทน..."⁹⁷

⁹⁵ สัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านทับโกบ ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา, วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2542.

⁹⁶ จาตุรงค์ เกษมสานต์, ปัจจัยสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการสร้างหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย, 2541, หน้า 59.

⁹⁷ สรุปจากการอภิปรายในการสัมมนาเรื่อง ความมั่นคงชายแดนภาคใต้ปี 2000 และนิทรรศการวิชาการ 10 ปีสันติภาพ 3 ฝ่าย จัดโดยหนังสือพิมพ์โฟกัสสงขลา ร่วมกับสถานีโทรทัศน์เสรี ไอ.ที.วี. ณ ห้องแกรนด์บอลรูม เอ. โรงแรมลีการ์เดนส์ พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543).

ตารางที่ 4.2⁹⁸ แสดงการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. 2524-2534

ระดับ	2524		2529		2534	
	รายได้	ร้อยละ	รายได้	ร้อยละ	รายได้	ร้อยละ
ภาคใต้	74.796	100.0	106.59	100.0	207.33	100.0
ยะลา	3.580	4.8	4.86	4.6	9.88	4.8
นราธิวาส	4.320	5.8	6.79	6.4	12.42	6.0
ปัตตานี	3.680	4.9	5.79	5.3	11.81	5.7
สตูล	1.890	2.5	3.57	3.3	5.54	2.8
สงขลา	12.130	16.2	19.58	18.4	36.44	17.6

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า รายได้ของประชากรในภาคใต้ตอนล่างหลังจากปี พ.ศ. 2532 ไปแล้ว มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก คือ ประมาณ 2 เท่าของรายได้เดิม ซึ่งเป็นการยืนยันได้ว่า การแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์ได้สำเร็จ มีส่วนช่วยให้ประชาชนและนักลงทุนมีความเชื่อมั่นในการลงทุนและร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่เหล่านี้เพิ่มขึ้นด้วย

2) **การแก้ปัญหาด้านสังคมจิตวิทยา** ความสำเร็จในการแก้ปัญหาการก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้ส่งผลอย่างมากให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนมากยิ่งขึ้น ประชาชนไม่ต้องกลัวจะถูกชักจูงให้เข้าไปร่วมกับพรรคชกอีกเยาวชนซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญของชาติ ไม่ต้องสูญเสียอนาคตเพราะเข้าไปร่วมทำการปฏิวัติแทนการเข้าโรงเรียนเพื่อศึกษาหาความรู้ และเด็กๆเริ่มมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมากขึ้น ไม่เข้าใจผิดและหันไปปรับแนวคิดแบบคอมมิวนิสต์เช่นเดิม นอกจากนี้ ความสำเร็จของรัฐบาลไทยในการแก้ปัญหาดังกล่าว ยังช่วยทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่ดีและเป็นมิตรกับเจ้าหน้าที่ของรัฐมากยิ่งขึ้น ซึ่งนับเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการปกครองของชาติ เพราะถ้าหากประชาชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่แล้ว ก็จะทำให้การปฏิบัติงานต่างๆของทางราชการลุล่วงไปได้ด้วยดี

⁹⁸ ศูนย์ข้อมูลจังหวัดยะลา สำนักงานจังหวัดยะลา, แผนลงทุนจังหวัดยะลา ข้อมูลพื้นฐาน. (มิถุนายน, 2540), หน้า 3-7.

3) **การแก้ปัญหาด้านการเมือง** ผลจากการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ได้ช่วยลดการแพร่ขยายแนวคิดและลัทธิคอมมิวนิสต์ของพรรคต่อประชาชนในพื้นที่ให้หมดสิ้นไป พื้นที่ที่เคยอยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรค ซึ่งแต่เดิมเจ้าหน้าที่และข้าราชการของไทยไม่สามารถเข้าไปถึงได้ ก็กลายเป็นพื้นที่ซึ่งมีความปลอดภัย และมีการเข้าถึงได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้น ผู้นำระดับต่างๆ ในท้องถิ่นมีความเป็นอิสระทางด้านความคิดและการปกครองชุมชนเพิ่มขึ้น ไม่ต้องคอยหวาดกลัวหรือต้องคอยทำตามคำสั่งแนะของพรรคอีกต่อไป ส่วนพ่อแม่หรือญาติพี่น้องของเด็กไทยที่เคยต้องสับเปลี่ยนลูกหลาน กับบรรดาลูกหลานของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (เพื่อให้บุตรหลานของสมาชิกพรรคได้รับสัญชาติไทยแทน)⁹⁹ ก็ไม่ต้องกลัวกับปัญหานี้ อีก นอกจากนี้ ยังทำให้ประชาชนซึ่งเคยเข้าใจรัฐบาลว่าปกครองแบบกดขี่ประชาชน เกิดความเข้าใจรัฐบาลในทางที่ดีขึ้น และพร้อมที่จะหันมาช่วยทางการพัฒนาประเทศ อันจะทำให้ประเทศชาติเกิดความมั่นคงด้านการเมืองยิ่งขึ้น

4) **การแก้ปัญหาด้านการทหาร** ความสำเร็จในการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ถือว่าเป็นผลดีอย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่ทั้งทหาร ตำรวจ และอาสาสมัครของไทย ที่มีหน้าที่โดยตรงในการเข้าปราบปราม เนื่องจากการยุติปัญหานี้ก็หมายถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้จะได้ไม่ต้องสูญเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้ ซึ่งความสูญเสียดังกล่าวนับเป็นความสูญเสียที่ไม่อาจประเมินค่าได้ นอกจากนั้น ทางราชการยังสามารถที่จะประหยัดงบประมาณจากการสูญเสียอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ ที่ต้องใช้ในการกวาดล้าง ซึ่งในแต่ละปีมีมูลค่ามหาศาลด้วย

4.5.3 ประโยชน์ที่ไทยคาดหวังว่าจะได้รับจากความช่วยเหลือจากมาเลเซีย

การให้ความช่วยเหลือของไทยต่อการแก้ไขปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายานี้ นอกจากจะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์หลายประการจากความสำเร็จในครั้งแล้ว จุดประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยต้องตัดสินใจร่วมมือกับมาเลเซียในการปราบปรามต่อไป ถึงแม้ประเทศไทยมักจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบในความร่วมมือดังกล่าวก็คือ การที่รัฐบาลไทยมีความคาดหวังเป็นอย่างมากว่า หลังจากที่สามารถช่วยมาเลเซียขจัดปัญหาซึ่งถือว่าเป็นภัยคุกคามอย่างยิ่งต่อความมั่นคงประเทศมาเลเซียได้แล้ว ก็จะนำไปสู่การที่รัฐบาลมาเลเซียหันมาช่วยกำจัดภัยคุกคามที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศไทยบ้างเป็นการตอบแทน นั่นก็คือ ปัญหาการก่อการร้ายของขบวนการโจรก่อการร้าย หรือ ขจก. นอกจากนี้ รัฐบาลไทยยังหวังอีกด้วยว่า การช่วยเหลือของไทย

⁹⁹ เคยกล่าวถึงแล้วในบทที่ 3...สัมภาษณ์พลเอกโสภาส โพธิแพทย์, อดีตรองแม่ทัพ กองทัพที่ 4, วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542.

ในครั้งนี้จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศเป็นไปในทางที่ดีขึ้น อันจะช่วยทำให้ความร่วมมือต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิมกับประเทศมาเลเซีย ความร่วมมือใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งแนวโน้มของการแก้ปัญหาต่างๆ ระหว่างกันสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น

1) *ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.)* การที่ประเทศไทยได้ใช้ความพยายามอย่างมากในการแก้ไขปัญหามาเลเซีย ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาโดยตรงของมาเลเซีย มิใช่ของประเทศไทย ก็เนื่องมาจากรัฐบาลไทยมีความคาดหวังอย่างมากจากรัฐบาลมาเลเซียว่า ภายหลังจากที่สามารถแก้ปัญหาให้หมดไปได้แล้ว รัฐบาลมาเลเซียจะหันมาช่วยไทยทำการปราบปรามหรือยุติการให้ความช่วยเหลือต่อขบวนการโจรก่อการร้าย หรือ ขจก. บ้าง โดยกลุ่ม ขจก. ดังกล่าวนี้อาจได้ทำการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลไทยอยู่บริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย เนื่องจากต้องการจะแยกดินแดนสี่จังหวัดภาคใต้เป็นอิสระจากการปกครองของไทย สำหรับประเทศไทยนั้น ได้ใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องมาแล้วที่จะให้รัฐบาลมาเลเซียมองเห็นว่า ปัญหาการก่อการร้ายของขบวนการโจรก่อการร้ายนี้เป็นปัญหาร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลมาเลเซีย เช่นเดียวกับปัญหาของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา แต่เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ของพรรคฯ เป็นคนเชื้อสายมุสลิม ทำให้รัฐบาลมาเลเซียมีความลำบากใจที่จะให้ความช่วยเหลือต่อรัฐบาลไทยในการปราบปรามขบวนการดังกล่าว ทั้งนี้ตามหลักการของศาสนาอิสลามได้ระบุไว้ว่า ชาวมุสลิมทุกคนเป็นพี่น้องกัน (brotherhood) และจะต้องช่วยเหลือกัน ดังนั้นจึงยอมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลมาเลเซียจะช่วยเหลือไทยซึ่งเป็นชาวพุทธปราบปรามขบวนการโจรก่อการร้ายนี้ นอกจากนั้น แต่เดิมา เมื่อครั้งที่ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายายังไม่สามารถแก้ไขให้ยุติลงได้นั้น รัฐบาลมาเลเซียก็มีความแคลงใจประเทศไทยว่า ไม่มีความจริงใจที่จะช่วยมาเลเซียแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา เนื่องจากต้องการใช้พรรคคอมมิวนิสต์มลายามาเป็นเครื่องต่อรองให้รัฐบาลมาเลเซียช่วยไทยแก้ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้าย อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาที่ประเทศไทยได้แสดงความจริงใจอย่างเต็มที่ในการช่วยเหลือมาเลเซียแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา จนพรรคฯ ยอมยุติการต่อสู้ในปี พ.ศ. 2532 นี้ ได้ส่งผลให้รัฐบาลมาเลเซียเริ่มตระหนักถึงความจริงใจครั้งนี้ของไทยมากยิ่งขึ้น และถึงแม้รัฐบาลมาเลเซียจะไม่สามารถช่วยเหลือรัฐบาลไทยแก้ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้ายนี้ได้อย่างเปิดเผย อันเนื่องมาจากข้อบังคับทางด้านศาสนาก็ตาม แต่ก็มีเหตุการณ์หลายครั้งที่ได้แสดงความจริงใจของรัฐบาลมาเลเซียที่จะช่วยเหลือไทยในการแก้ปัญหานี้มากขึ้นกว่าเดิม ดังที่นายประกิจ ประจวบปัจฉนิก ผู้ช่วยเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ไว้ว่า “...จะให้มาเลเซียเขาประกาศว่ายินดีร่วมมือกับไทยปราบปราม ขจก. ซึ่งเป็น

คนมุสลิมด้วยกันนั้นเป็นไปได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องอาชญากรหรือคนทำผิดกฎหมายเป็นรายๆไป เขายินดีให้ความร่วมมือ..."¹⁰⁰

สำหรับเหตุการณ์ต่างๆที่ทางการมาเลเซียช่วยเหลือทางการไทยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้าย เช่น

1) ปี พ.ศ. 2533 รัฐบาลมาเลเซียได้ช่วยเหลือในการจับกุมตัวสมาชิกของขบวนการโจรก่อการร้าย กลุ่มเวยูไซะ แวสาแม ให้กับทางการไทย เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายไทยต่อไป ภายหลังจากที่สมาชิกของขบวนการโจรก่อการร้ายดังกล่าวได้จับกุมตัวนายปรีชา แซ่ลิ้ม อาจารย์โรงเรียนบำรุงวิทย์ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ไปเรียกค่าไถ่ แต่ภายหลังได้ส่งหารนายปรีชา และหลบหนีเข้าไปอยู่ในประเทศมาเลเซีย¹⁰¹

2) ปี พ.ศ. 2536 ทางการมาเลเซียได้ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยในการเข้าพบปะและเจรจากับ ตนกู บีรอ ตอกอนีลือ หัวหน้าของขบวนการโจรก่อการร้ายกลุ่มพูโล ซึ่งอาศัยอยู่ในกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เพื่อให้ยอมออกมามอบตัวเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามครั้งสำคัญของรัฐบาลมาเลเซียที่จะช่วยเหลือไทยในปัญหาดังกล่าว การเจรจาระหว่างเจ้าหน้าที่ไทยและหัวหน้าขบวนการโจรก่อการร้ายกลุ่มพูโลในครั้งนี้ ทำให้ลู่ออกในการยุติความขัดแย้งกันในปัญหานี้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีหม่อมหมัด ของมาเลเซีย ยังได้เคยกล่าวย้ำถึงเจตนาของมาเลเซียต่อปัญหานี้ เมื่อครั้งที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2536 ว่า ไม่ต้องการจะยุ่งเกี่ยวกับกิจการภายในของประเทศไทย และไม่ได้ให้การสนับสนุนต่อขบวนการโจรก่อการร้ายเหล่านี้ และก่อนหน้านั้น รัฐบาลมาเลเซียก็เคยร่วมกับอินโดนีเซียในการต่อต้านไม่ให้ผู้แทนของขบวนการโจรก่อการร้ายเข้าร่วมประชุมผู้นำประเทศมุสลิมโลก (OIC) แม้แต่ในฐานะผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์ก็ตาม เนื่องจากคาดการณ์ว่า ผู้แทนของขบวนการโจรก่อการร้ายจะใช้เวทีการประชุมนี้ เรียกร้องขอความช่วยเหลือจากประเทศสมาชิกอีก 46 ประเทศต่อปัญหาดังกล่าวในประเทศไทย และเพื่อเป็นการยกระดับฐานะของกลุ่มตนให้เป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้นในเวทีระดับระหว่างประเทศด้วย¹⁰²

¹⁰⁰ ปิยะพันธ์ สีดอภวบ, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมืองการทหารในการแก้ไขปัญหา ขก. ตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย, หน้า 74.

¹⁰¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 74.

อย่างไรก็ตาม ก็ยังพบว่า มีเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอีกกลุ่มหนึ่งในมาเลเซียให้ความช่วยเหลือต่อขบวนการโจรก่อการร้าย โดยเฉพาะพรรคพาส ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านในมาเลเซีย ซึ่งทางการมาเลเซียกล่าวว่า เป็นการช่วยเหลือในระดับส่วนตัวมิใช่ระดับรัฐบาล

¹⁰² เรื่องเดียวกัน, หน้า 74.

3) ปี พ.ศ. 2541 ก่อนที่นายกรัฐมนตรีมีหมัด โมฮัมหมัด จะเดินทางมาเยือนไทยอย่างเป็นทางการในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 ทางรัฐบาลมาเลเซียก็ได้แสดงความจริงใจต่อไทยในการแก้ปัญหาอีกครั้งหนึ่ง โดยการที่ตำรวจของรัฐบาลกลางมาเลเซียได้จับกุมตัวแกนนำคนสำคัญของขบวนการโจรก่อการร้ายกลุ่มฟูโลอย่างน้อย 2 คน คือ นายฮะยี สะมะแอ ท่าน้ำ หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธของขบวนการโจรก่อการร้ายกลุ่มฟูโลเก่า ซึ่งถูกจับที่รัฐเคดาห์ เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2541 และได้ถูกส่งตัวให้ทางการไทยเมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2541 ที่ด่านสุโขทัย อำเภอสุนทรบุรี จังหวัดนราธิวาส และนายฮะยี ดาโอ๊ะ ท่าน้ำ ผู้นำคนสำคัญของขบวนการโจรก่อการร้ายกลุ่มฟูโลใหม่ กลุ่ม ABJIHAD ซึ่งถูกจับที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 และถูกส่งตัวให้ทางการไทยเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 ที่ด่านสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา¹⁰³

2) การรักษาความร่วมมือในด้านต่างๆที่เคยมีร่วมกันมาก่อน นอกจากความต้องการของรัฐบาลไทยที่จะให้มาเลเซียช่วยเหลือในการปราบปรามขบวนการโจรก่อการร้าย หรือ ชก. แล้ว รัฐบาลไทยก็มีความต้องการให้รัฐบาลมาเลเซียยังคงความร่วมมือที่มีร่วมกับไทยตั้งแต่เดิมให้คงอยู่ต่อไปอีกในอนาคต ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวมีเช่น

1) ความร่วมมือทางด้านการทหาร ประเทศไทยและมาเลเซียได้มีความร่วมมือทางด้านการทหารอย่างเป็นทางการต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ครั้งที่ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายายังคงมีอยู่ ดังนั้น เมื่อปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้รับการแก้ไขให้หมดสิ้นไปเมื่อปี พ.ศ. 2532 ทางประเทศไทยจึงยังคงคาดหวังว่า จะได้มีความร่วมมือทางด้านการทหารร่วมกับประเทศมาเลเซียต่อไปอีก ซึ่งความร่วมมือทางด้านการทหารระหว่างไทยและมาเลเซียได้แก่¹⁰⁴

ก. ปฏิบัติการร่วมทางบก ปฏิบัติการร่วมทางบกระหว่างไทยและมาเลเซียจะเน้นไปในเรื่องของการลาดตระเวนร่วมกันบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย โดยที่การปฏิบัติการร่วมกันนี้ในอดีตมีชื่อว่า Combined Land Operation แต่ต่อมาในปี พ.ศ. 2536 ประเทศไทยและมาเลเซียก็ได้มีการฝึกผสมร่วมกันทางบกโดยเปลี่ยนชื่อเป็น LAND EXERCISE THAMAL แทน และจะมีการฝึกผสมร่วมกันเช่นนี้ปีละ 1 ครั้ง โดยจะมีการสลับกันฝึกบริเวณทางภาคใต้ของประเทศไทย กับบริเวณทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

¹⁰³ ชินวัตร แม้นเดช, รายงานวิชาการกระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศ ภาคปลาย ปีการศึกษา 2540.

¹⁰⁴ สัมภาษณ์พันโทนบปฎล อุตตนาถกุล, เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค, วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2543.

ข. ปฏิบัติการร่วมทางทะเล ประเทศไทยและมาเลเซียได้มีการลาดตระเวนทางทะเลร่วมกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 ในบริเวณจังหวัดนราธิวาส-รัฐกลันตัน และจังหวัดสตูล-รัฐปะลิส และในปี พ.ศ. 2522 ก็ได้มีการฝึกผสมร่วมกันเป็นครั้งแรก โดยใช้ชื่อว่า SEA EXERCISE THAMAL ทั้งนี้จะมีการฝึกผสมร่วมกันปีละ 1 ครั้ง โดยจะผลัดกันเป็นเจ้าภาพ

ค. ปฏิบัติการร่วมทางอากาศ ประเทศไทยและมาเลเซียมีความร่วมมือในการฝึกผสมทางอากาศร่วมกันเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2525 โดยใช้ชื่อว่า AIR EXERCISE THAMAL ซึ่งในช่วงแรกๆมีการฝึกผสมร่วมกันปีละ 1 ครั้ง ต่อมาจึงเปลี่ยนมาเป็นการฝึกผสมร่วมกันปีละ 2 ครั้ง

ปฏิบัติการร่วมกันทางทหาร ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศดังกล่าว ยังคงดำเนินการสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และอาจกล่าวได้ว่ามีผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากได้รับความร่วมมือจากทั้งสองประเทศเป็นอย่างดี ซึ่งส่วนหนึ่งคงกล่าวได้ว่า เป็นผลเนื่องมาจากความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างทั้งสองประเทศภายหลังจากสามารถแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาให้ลุล่วงไปได้ เนื่องจาก ความสำเร็จนี้ ได้ช่วยลดความคลางแคลงใจที่รัฐบาลมาเลเซียเคยมีต่อประเทศไทยลงได้ เป็นอันมาก อันมีส่วนช่วยให้ความร่วมมือทางด้านความมั่นคงนี้ประสบความสำเร็จมากขึ้นเช่นกัน¹⁰⁵

2) ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ¹⁰⁶ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังต้องการให้รัฐบาลมาเลเซียยังคงความร่วมมืออันดีทางเศรษฐกิจกับไทยต่อไปอีก แม้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ซึ่งถือเป็นต้นกำเนิดของความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจนี้จะเป็นทางการได้ยุติลงไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2532 โดยประเทศไทยและมาเลเซียมีข้อตกลงความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจร่วมกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 หลังจากการประชุมคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ครั้งที่ 25 ที่ประเทศมาเลเซีย รัฐบาลทั้งสองเห็นพ้องกันว่าควรมีการใช้การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการปฏิบัติการทางทหารเพื่อกระตุ้นต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายาด้วย ซึ่งในที่สุดได้ตกลงให้มีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันคือฝ่ายไทยได้จัดตั้ง *คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมส่วนภูมิภาค (Regional Socio-Economic Development Committee of Thailand)* ดำเนินงานร่วมกับ *คณะกรรมการพิเศษพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศมาเลเซีย (Special Committee for Socio-Economic Development of Malaysia)* และจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ *คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมส่วนภูมิภาค*

¹⁰⁵ สัมภาษณ์พันเอกชาญวุฒิ อินทุลักษณะ, หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค, วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2543.

¹⁰⁶ ข้อมูลประกอบการประชุม หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการสังกัดราชการบริหารส่วนกลาง หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ นายอำเภอ นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด และนายกเทศมนตรี ครั้งที่ 7/2542 ณ ห้องประชุมพลเอกเปรม ตินสุลานนท์ ในวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2542 (ของหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค), หน้า 1.

(Socio-Economic Development Committee - SEDEC) อีกต่อหนึ่ง ซึ่งจะจัดให้มีการประชุมร่วมกันปีละ 1 ครั้ง โดยผลัดกันเป็นเจ้าภาพ โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมร่วมกันนี้จะดำเนินการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยและบริเวณรัฐทางภาคเหนือของมาเลเซีย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดนั้นๆ เป็นกรรมการร่วมกับผู้ว่าการรัฐของรัฐชายแดนของมาเลเซีย ซึ่งโครงการที่ทั้งสองประเทศสามารถดำเนินการร่วมกันมาจนกระทั่งถึงภายหลังการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้สำเร็จในปี พ.ศ. 2532 นั้นได้แก่¹⁰⁷

- โครงการประกาศที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นโครงการที่จัดสร้างขึ้นเพื่อช่วยแสดงเส้นเขตแดนของไทยและมาเลเซีย บริเวณปากแม่น้ำโกลก รวมทั้งยังอำนวยความสะดวกในการเดินเรือด้วย และเปิดใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2532
- โครงการทำเทียบเรือและแพขนานยนต์ บ้านบาตา อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเปิดใช้เป็นทางการเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2533

นอกจากนี้ยังได้เกิดโครงการต่างๆ ตามมาหลังจากปี พ.ศ. 2532 อีกหลายโครงการ เช่น จากการเสนอให้มีการจัด *โครงการด้านสังคมเพื่อส่งเสริมความมั่นคงและประโยชน์สุขของประชาชนตามแนวชายแดน* ในการประชุมคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมส่วนภูมิภาคครั้งที่ 7 ที่รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536 ปรากฏว่า ที่ประชุมได้เห็นชอบในโครงการกิจกรรมสังคมร่วมไทย-มาเลเซียดังกล่าว และได้รับการอนุมัติจากการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ 36 ที่กรุงเทพฯ ให้ดำเนินการตามโครงการนี้ได้ อันประกอบด้วย โครงการแลกเปลี่ยนด้านศิลปวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนการดูงานของข้าราชการ และการจัดการแข่งขันกีฬา ซึ่งในปัจจุบันก็ยังคงดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง¹⁰⁸

3) *การสร้างความร่วมมืออื่นๆ ต่อกันในอนาคต* นอกจากความต้องการที่จะให้มาเลเซียช่วยเหลือประเทศไทยในการแก้ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) และการคงความร่วมมือที่มีอยู่เดิมต่อไปแล้ว ทางของไทยยังคาดหวังว่า การที่ไทยได้แสดงความจริงใจโดยการช่วยเหลือมาเลเซียปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาให้หมดสิ้นไปนี้ จะทำให้รัฐบาลมาเลเซียตระหนักและเห็นถึงคุณค่าในความพยายามของไทยมากขึ้น และรัฐบาลมาเลเซียจะได้หันมาเพิ่มความร่วมมือในการแก้ปัญหาต่างๆ กับไทยมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการแก้ปัญหาแนวเส้นพรมแดนระหว่างไทย-มาเลเซีย ปัญหาประมง และปัญหาความขัดแย้งอื่นๆ บริเวณพรมแดนของทั้ง

¹⁰⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

¹⁰⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

สองประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ ก็ยังรวมถึงการคาดหมายของไทยที่ว่า ผลจากการปราบปรามพรรคนี้ จะช่วยทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีขึ้นระหว่างรัฐบาลทั้งสองประเทศ อันจะส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดี และการช่วยเหลือกันในระดับภูมิภาค เช่น ในองค์การอาเซียนต่อไปในอนาคตด้วย

ความช่วยเหลือที่ประเทศไทยคาดว่าจะได้รับจากมาเลเซียทั้งหมดนี้ ถึงแม้จะยังไม่สามารถเห็นผลสำเร็จได้อย่างที่ไทยตั้งใจไว้ในเวลาอันสั้น โดยเฉพาะการแก้ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้าย ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของไทย แต่อย่างไรก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่า ประเทศมาเลเซียจะปฏิเสธไม่ให้ความช่วยเหลือต่อไทยโดยสิ้นเชิง เพียงแต่ยังติดขัดในข้อจำกัดบางประการภายในประเทศ เช่น ปัญหาหลักศาสนา และความขัดแย้งทางการเมืองภายใน เป็นต้น ให้ความช่วยเหลือเป็นไปอย่างล่าช้า ซึ่ง พันเอก ชาญวุฒิ อินทุลักษณะ หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ไว้ว่า *"...ความช่วยเหลือของไทยต่อมาเลเซียในการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายานั้น ให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียดีขึ้น และมาเลเซียก็พยายามให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆต่อไทยเพิ่มขึ้นด้วย..."*¹⁰⁹

ความสำเร็จจากการที่ไทยได้พยายามให้ความช่วยเหลือทางการมาเลเซียในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายามาโดยตลอดเป็นเวลาเกือบ 40 ปีนี้ นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือให้ประเทศมาเลเซียสามารถปราบปรามภัยต่อความมั่นคงของชาติได้แล้ว ประเทศไทยก็ยังได้รับผลประโยชน์หลายประการจากการให้ความร่วมมือนี้ด้วย ทั้งการแก้ปัญหาที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ การได้รับความร่วมมือที่ตมมากขึ้นจากมาเลเซียในด้านต่างๆ รวมทั้งยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลไทยและมาเลเซียมีความเป็นปึกแผ่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศทั้งสองที่มีพรมแดนติดต่อกัน และมีความใกล้ชิดกันในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่ดีที่สามารถมีความร่วมมือกันในระดับภูมิภาคนี้ได้

¹⁰⁹ สัมภาษณ์พันเอกชาญวุฒิ อินทุลักษณะ, หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค, วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2543.